

Rapport

Buitenspelen in Barneveld

Een evaluatie van de uitvoering van
het speelruimteplan van de gemeente
Barneveld

Buitenspelen in Barneveld

Een evaluatie van de uitvoering van het
speelruimteplan van de gemeente Barneveld

In opdracht van Gemeente Barneveld

Mulier Instituut

Robin Rauws
Niels Meulenbroeks
Waldemar Wessels
Mark Noordzij

Voor meer informatie kunt u contact
opnemen met het Mulier Instituut.

© Mulier Instituut

Utrecht, 2 juli 2025
www.mulierinstituut.nl
info@mulierinstituut.nl

Disclaimer

U mag delen uit deze publicatie overnemen op voorwaarde van bronvermelding:
auteur(s), de titel van de publicatie en het jaar van uitgave.

Er gelden gebruiksvoorwaarden voor de foto's in deze publicatie. Neem foto's daarom niet over zonder
toestemming van het Mulier Instituut en Gemeente Barneveld.

Bron foto's voorblad en tussenbladen

Gemeente Barneveld, 2019

Over ons

Het Mulier Instituut doet sportonderzoek voor beleid en samenleving. Voor overheden, maatschappelijke organisaties, onderwijsinstellingen, sportorganisaties en bedrijven onderzoeken we allerlei thema's op het gebied van sport en sportief bewegen: van de sportdeelname van (groepen) Nederlanders tot de motorische vaardigheden van kinderen, en van diversiteit en inclusie in de sport tot de economische impact van sportevenementen.

Het Mulier Instituut is een onafhankelijke stichting zonder winstoogmerk.

Ons doel is bijdragen aan goed onderbouwd beleid, gericht op de bevordering van sport, sportief bewegen en versterking van de sportsector. Dit doen we op verschillende manieren:

We verzamelen data en monitoren de Nederlandse sportsector en beleidsprogramma's.

We ontwikkelen kennis en onderzoeksmethoden via verkennende en verdiepende studies.

We duiden onderzoeksuitkomsten en vertalen deze naar de beleidspraktijk.

We onderbouwen beleidsbeslissingen met expertise en advies.

We bieden gevraagd en ongevraagd duiding en reflectie in de rol van 'kritische vriend' van de sportsector.

We zetten ons in voor de bevordering van de sportwetenschap.

Inhoudsopgave

Buitenspelen in Barneveld

1	Inleiding	9
1.1	Achtergrond	9
1.2	Doelstelling	9
1.3	Vraagstelling	9
2	Onderzoeksmethode	11
2.1	Buitenspelen in beeld: buitenspeelgedrag en spreiding van de speelruimte	11
2.2	Vragenlijst: gebruik en kwaliteit van de speelruimte	13
2.3	Locatiebezoek inclusieve speelplekken	14
2.4	Beleidsanalyse	15
3	Buitenspelen in beeld	16
3.1	Buitenspelen in Barneveld en omgeving	16
3.2	Spreiding van speelplekken	19
4	Speelplekken in Barneveld: ervaringen van inwoners	36
4.1	Buitenspeelgedrag van kinderen en jongeren	36
4.2	Speellocaties	38
4.3	De toegankelijkheid van speelplekken	41
5	Inclusief buitenspelen in Barneveld	43
5.1	De speelplekken	43
5.2	Tot slot	51
6	Beleidsanalyse	52
6.1	Speelruimteplan 2016-2025	52
6.2	Uitvoering van het beleid	53
6.3	Resultaten van het beleid	55
6.4	Analyse	56
6.5	Participatie in ontwerp en aanpassingen van speelplekken	57
7	Conclusie & aanbevelingen	63
7.1	Conclusie	63
7.2	Aanbevelingen	66
	Bronnen	69
	Bijlage 1 – Buitenspeeldata GGD Gelderland-Midden per gemeente	70
	Bijlage 2 – Uitkomsten spreidingsanalyse naar buurt en wijk	71
	Bijlage 3 – Kenmerken kinderen en jongeren	75
	Bijlage 4 – Kaart met inclusieve speelplekken	76

Buitenspelen in Barneveld

Inleiding

De gemeente Barneveld vindt het belangrijk dat kinderen veel buitenspelen. Ze zet zich daarom in voor gevarieerde en toegankelijke sport- en speelruimte die eerlijk verdeeld is over de wijken en dorpen. In het speelruimteplan staat het beleid van de gemeente over het maken of vernieuwen van speelplekken. Dit plan is opgesteld in 2016 en loopt tot en met 2025. De gemeente heeft het Mulier Instituut gevraagd een brede evaluatie van het speelruimteplan uit te voeren.

Hiervoor stelden we elf onderzoeksvragen op binnen de onderwerpen 'spreiding van de speelruimte', 'gebruik en kwaliteit van de speelruimte' en 'proces'.

Conclusies

Om deze vragen te kunnen beantwoorden, hebben we op verschillende manieren informatie verzameld. Hieronder volgen de belangrijkste conclusies per methode.

Spreidingsanalyse

Netto nam het aantal formele speelplekken in de gemeente af sinds 2016. Dit komt met name doordat een deel van de speelplekken informeel is geworden. Voor oudere kinderen (6-11 jaar) en jongeren (12-18 jaar) zijn op de meeste plekken in de gemeente voldoende speelplekken binnen de richtafstand.

Voor jongere kinderen (0-5 jaar) is dit niet het geval. Met name in de kern Barneveld is het aantal kinderen per speelplek hoger dan de norm. Drie op de tien jonge kinderen hebben geen speelplek binnen de richtafstand van 100 meter.

Het aandeel kinderen (2-12 jaar) dat dagelijks buitenspeelt is de afgelopen jaren gestegen in de gemeente Barneveld, en lag in 2021 hoger dan in andere gemeenten in de regio. Ook op het aandeel kinderen (4-12 jaar) dat dagelijks minstens één uur beweegt scoort gemeente Barneveld goed ten opzichte van de regio. Er is nog winst te behalen op het dagelijkse bewegen van jongeren (13-16 jaar).

Vragenlijst onder inwoners

Gemiddeld spelen kinderen en jongeren in Barneveld twee uur per dag buiten. Kinderen van 6-11 jaar en jongens spelen gemiddeld de meeste uren per dag buiten. De meeste kinderen wonen in een huis met tuin en kunnen daar spelen (88%). De eigen tuin blijkt de populairste speelplek (76%). Verder spelen relatief veel kinderen op een speelplek met toestellen (36%), op een speelveld of grasveld (31%), op straat (31%) of op een openbaar schoolplein (14%). Bewoners missen een natuurspeeltuin (36%) of kinderboerderij (23%) in hun buurt.

Ongeveer de helft van de bewoners oordeelt negatief over de geschiktheid van hun buurt om er buiten te spelen (51%). Dit heeft in hun ogen vooral te maken met het gebrek aan uitdaging voor hun kind op speelplekken (72%). Onder (ouders van) oudere kinderen is dit aandeel met 92 procent het hoogst. Over de toegankelijkheid van speelplekken voor kinderen met een beperking zijn bewoners verdeeld.

Locatiebezoek inclusieve speelplekken

We bezochten acht speelplekken waar de gemeente aanpassingen heeft gedaan om ze toegankelijker te maken. De toegankelijkheid en de manier waarop de speelplek toegankelijk(er) is gemaakt voor kinderen met een beperking, lopen uiteen.

In het merendeel van de kernen is minstens één speelplek toegankelijk(er) gemaakt voor kinderen met een beperking. Het gaat hierbij vooral om het plaatsen van toestellen die ook geschikt zijn voor kinderen in een rolstoel of met een motorische beperking. Verder heeft de gemeente op een deel van de speelplekken paden aangebracht om de speelplekken zo voor kinderen (en volwassenen) met een mobiliteitshulpmiddel of een visuele beperking gemakkelijker navigeerbaar te maken.

In combinatie met de bankjes en natuurlijke elementen op de speelplekken, geschikt voor prikkelgevoelige kinderen, lijken de bezochte speelplekken voor de meeste kinderen met een beperking geschikt.

Analyse speelruimteplan

Tussen 2017 en 2023 is jaarlijks een evaluatie van het buitenspeelbeleid uitgevoerd, met aandacht voor kwaliteit, inclusiviteit en bewonersparticipatie. Hieruit blijkt onder andere dat inwoners – en kinderen en jongeren in het bijzonder – werden betrokken via tours, schetsavonden en enquêtes. Inclusief spelen kreeg vorm via toegankelijke speeltoestellen en prikkelarme speelplekken, onder meer in Voorthuizen en Barneveld. Jongerenvoorzieningen, zoals sportvelden, kregen extra aandacht, al bleef het beschikbare budget hiervoor deels onbenut. Mede omdat het moeilijk was geschikte locaties te vinden.

De evaluaties geven jaarlijks inzicht in de voortgang, maar sluiten niet altijd aan bij de drie uitgangspunten van het beleid. Doelen zijn niet vertaald naar meetbare indicatoren, wat het lastig maakt om de effectiviteit van het beleid te beoordelen. Voor de toekomst is een gerichte evaluatiestructuur nodig om beleidsresultaten beter te kunnen volgen en op basis daarvan bij te sturen.

Participatie

Bewoners zijn overwegend positief over het participatietraject in het kader van de vernieuwing van een groot aantal speelplekken in de gemeente. Wel zijn er nog een aantal aandachtspunten, zoals het betrekken en bereiken van (ouders van) kinderen met een beperking, het realiseren van jongerenplekken, en verwachtingsmanagement richting bewoners over hun rol en impact.

Aanbevelingen

De gemeente Barneveld is in haar beleid en de uitvoering ervan goed op weg. Sterke punten zijn onder meer de aandacht voor participatie, inclusie en integraal werken.

Toch zijn er ook verbeterpunten:

- Besteed extra aandacht aan jonge kinderen en kinderen met een beperking.
- Bied oudere kinderen meer uitdaging.
- Maak doelstellingen in het speelruimteplan meetbaar.
- Evalueer op basis van de uitgangspunten en doelen van het speelruimteplan.

Zo kan de openbare ruimte in de gemeente Barneveld nóg aantrekkelijker worden voor kinderen en jongeren om er te spelen.

Inleiding

In dit onderzoek evalueren we het speelruimtebeleid van de gemeente Barneveld. In dit eerste hoofdstuk lichten we de achtergrond, doelstelling en opzet van dit onderzoek toe.

1.1 Achtergrond

De gemeente Barneveld vindt het belangrijk dat kinderen veel buitenspelen. Ze zet zich daarom in voor gevarieerde en toegankelijke sport- en speelruimte die eerlijk verdeeld is over de wijken en dorpen. In het speelruimteplan staat het beleid van de gemeente over het maken of vernieuwen van speelplekken. Dit plan is opgesteld in 2016 en loopt tot en met 2025. De gemeente heeft het Mulier Instituut gevraagd een brede evaluatie van het speelruimtebeleid uit te voeren.

1.2 Doelstelling

Het doel van het gemeentelijk speelruimteplan was om de eerdere visie uit 2009 te vernieuwen en uit te breiden. Het nieuwe speelruimteplan moest meer handvatten krijgen voor uitvoering en communicatie. Met een focus op specifieke locaties, maar binnen een gemeentebrede visie, opgesteld samen met bewoners.

In haar beleid geeft de gemeente aan dat er behoefte is aan nieuwe beleidsuitgangspunten en een analyse van de speelsituatie in relatie tot deze uitgangspunten. Daarmee doelt ze bijvoorbeeld op richtlijnen voor de spreiding van speelplekken voor verschillende leeftijdsgroepen (Oost-Mulder & Frelief, 2016).

In dit rapport evalueren we het speelruimtebeleidsplan van de gemeente Barneveld en de resultaten hiervan. We maken onderscheid tussen de onderwerpen 'spreiding van de speelruimte', 'gebruik en kwaliteit van de speelruimte' en 'proces'. Voor elk onderwerp hebben we onderzoeksvragen opgesteld (zie paragraaf 1.3). We houden bij het beantwoorden van de vragen de definities en leeftijdsgroepen aan die de gemeente in het speelruimteplan hanteert.

1.3 Vraagstelling

Voor dit onderzoek hebben we elf hoofdvragen, verdeeld over drie onderdelen:

Spreiding van de speelruimte

1. Hoeveel dagen per week spelen kinderen, jeugdigen en jongeren buiten in de gemeente Barneveld volgens de cijfers van de GGD?
2. Hoe zijn de speelplekken verdeeld over de buurten?
3. Is de spreiding van het aantal speelplekken verbeterd ten opzichte van 2016?

4. Hoe verhoudt de spreiding van de speelplekken zich tot die van referentiegemeenten?

Gebruik en kwaliteit van de speelruimte

5. Hoe veel uur per dag en waar spelen kinderen, jeugdigen en jongeren buiten in de gemeente Barneveld?
6. Wat vinden bewoners van het aanbod en de kwaliteit van de speelplekken?
7. In hoeverre sluit het aanbod aan speelplekken aan bij de wensen van bewoners?
8. Waar bevinden zich de speelplekken die toegankelijk zijn voor kinderen met een beperking?
9. Wat kenmerkt inclusieve speelplekken in de gemeente Barneveld?

Proces

10. Hoe zit het speelruimteplan van de gemeente Barneveld in elkaar, en hoe is er uitvoering aan gegeven?
11. Hoe hebben deelnemers het participatietraject voor de verbetering van de speelplekken en de communicatie hierover ervaren?

Leeswijzer

In **hoofdstuk 2** beschrijven we de onderzoeksaanpak, waarbij we ingaan op de methodes die we hebben gebruikt om data te verzamelen.

In **hoofdstuk 3** gaan we vervolgens in op de resultaten van de spreidingsanalyse. **Hoofdstuk 4** gaat over het gebruik en de kwaliteit van speelplekken in de gemeente volgens bewoners. In **hoofdstuk 5** beschrijven we diverse inclusieve speelplekken in de gemeente. **Hoofdstuk 6** biedt een overzicht en analyse van het speelruimteplan van de gemeente. Ook bespreken we hier de resultaten van een evaluatie die de gemeente de afgelopen jaren heeft uitgevoerd.

In **hoofdstuk 7** sluiten we het rapport af met een conclusie en beantwoorden we de onderzoeksvragen. Ook doen we, op basis van onze bevindingen, aanbevelingen voor de gemeente Barneveld.

Onderzoeksmethode

In dit hoofdstuk lichten we toe hoe we het onderzoek hebben aangepakt. We gaan in op de spreidingsanalyse van speelplekken in de gemeente, een vragenlijstonderzoek onder bewoners, een locatiebezoek aan inclusieve speelplekken en een beleidsanalyse. We koppelen deze methoden aan de onderzoeksvragen uit hoofdstuk 1.

2.1 Buitenspelen in beeld: buitenspeelgedrag en spreiding van de speelruimte

Onderzoeksvragen

Met een analyse van buitenspeelgedrag op basis van GGD-cijfers, en de spreiding van de speelruimte beantwoorden we de volgende onderzoeksvragen:

1. Hoeveel dagen per week spelen kinderen, jeugdigen en jongeren buiten in de gemeente Barneveld volgens de cijfers van de GGD?
2. Hoe zijn de speelplekken verdeeld over de buurten?
3. Is de spreiding van het aantal speelplekken verbeterd ten opzichte van 2016?
4. Hoe verhoudt de spreiding van de speelplekken zich tot die van referentiegemeenten?

Data over buitenspelen

Het eerste deel van dit onderzoek bestaat uit het in kaart brengen van de bestaande data over buitenspelen in Barneveld. Dit doen we om een beeld te krijgen van hoeveel kinderen buitenspelen in Barneveld en hoe dat zich verhoudt tot andere gemeenten in de regio. Hiervoor gebruiken we data van de GGD-regio Gelderland-Midden.

Omdat we gebonden zijn aan GGD-data, kunnen we helaas niet alle buitenspeelcijfers voor alle meetjaren en leeftijdsgroepen in kaart brengen en vergelijken. De volgende cijfers zijn beschikbaar en brengen we in kaart:

- het percentage 2-12-jarigen dat zeven dagen per week buitenspeelt in 2013 en 2021;
- het percentage 4-12-jarigen en 13-16-jarigen dat elke dag minstens één uur beweegt in 2021;
- het percentage 0-12-jarigen dat de eigen buurt kindvriendelijk vindt in 2013, 2017 en 2021.

Hiermee kunnen we antwoord geven op onderzoeksvraag 1.

Spreiding van speelplekken

We brengen ook in kaart wat de spreiding van de speelplekken in de gemeente is en hoe deze is veranderd tussen 2016 en 2024. We brengen in kaart hoeveel speelplekken er waren in 2016 en welke speelplekken erbij zijn gekomen en verwijderd zijn. Zo kunnen we antwoord geven op onderzoeksvragen 2 en 3.

Speelruimteplan gemeente Barneveld

In het Speelruimteplan 2016-2025 maakt de gemeente Barneveld onderscheid tussen formele en informele speelruimte.

Formele speelruimte is exclusief ingericht voor de sport-, speel of ontmoetingsfunctie. Dit zijn de speelplekken met speeltoestellen en speelprikkels. De gemeente Barneveld kent drie soorten formele speelplekken: de centrale plek, de steunplek en de bovenwijkse plek.

Voor formele speelplekken heeft de gemeente leeftijdsafhankelijke normen opgenomen in het speelruimteplan:

- één plek per 15 à 30 **kinderen van 0 t/m 5 jaar** binnen 100 meter;
- één plek per 55 à 75 **jeugdigen van 6 t/m 11 jaar** binnen 350 meter;
- één plek per 100 **jongeren van 12 t/m 18 jaar** binnen 1.000 meter.

Deze normen hanteren we als uitgangspunt van de spreidingsanalyse in hoofdstuk 3. We maken hierbij verder geen onderscheid tussen de verschillende typen formele speelplekken. De norm geldt niet voor het buitengebied.

Informele speelruimte heeft geen speeltoestellen, maar het is wel mogelijk om er veilig te spelen. Hierbij kun je denken aan stoepen, pleinen, bosjes en grasvelden. Informele speelplekken vormen samen met struinplekken en kletsplekken de informele speelruimte. Als het aantal kinderen in de omgeving toeneemt, kan een informele speelplek voorzien worden van speeltoestellen en wordt het een formele speelplek. In de spreidingsanalyse nemen we informele speelplekken niet mee.

We brengen in kaart welke buurten voldoen aan de spreidingsnormen en hoe dit veranderd is tussen 2016 en 2024. We toetsen deze uitgangspunten voor de startsituatie (2016) en de huidige situatie (2024). De gemeente Barneveld heeft zelf de GIS-analyse van de spreiding van de speelplekken uitgevoerd.

We brengen de uitkomsten van de spreidingsanalyse in kaart, waarbij we aandacht hebben voor zowel de onder- als de bovengrens van de uitgangspunten. Zo scoort een buurt met één speelplek per vijftien 0-5-jarigen hoger dan een buurt met één speelplek per dertig 0-5-jarigen.

Vergelijking met referentiegemeenten

Als laatste vergelijken we de spreiding van speelplekken in de gemeente Barneveld met de referentiegemeenten Renkum en Rheden, om zo een antwoord te kunnen geven op de vierde onderzoeksvraag. We hebben voor deze gemeenten gekozen omdat we over speelplekkendata beschikken, deze gemeenten in de buurt van de gemeente Barneveld liggen en ze vergelijkbaar zijn met Barneveld wat betreft bevolkingssamenstelling.

Voor de gemeenten berekenen we het aantal kinderen per speelplek op buurtniveau. We kunnen hierbij geen verder onderscheid naar leeftijdsgroepen maken, omdat deze cijfers niet voor alle referentiegemeenten beschikbaar zijn op dit detailniveau. Daarnaast vergelijken we Barneveld met de referentiegemeenten op de nabijheid van speelplekken. Hiervoor maken we gebruik van cijfers van de Kernindicator Beweegvriendelijke Omgeving (KBO).

2.2 Vragenlijst: gebruik en kwaliteit van de speelruimte

Onderzoeksvragen

Om meer inzicht te krijgen in het gebruik en de ervaren kwaliteit van de speelruimte in de gemeente Barneveld, beantwoorden we de volgende onderzoeksvragen:

5. Hoe veel uur per dag en waar spelen kinderen, jeugdigen en jongeren buiten in de gemeente Barneveld?
6. Wat vinden bewoners van het aanbod en de kwaliteit van de speelplekken?
7. In hoeverre sluit het aanbod aan speelplekken aan bij de wensen van bewoners?

Onderwerpen uit de vragenlijst

Om deze onderzoeksvragen te beantwoorden, zetten we een vragenlijst uit onder de inwoners van de gemeente. Daarin kwamen de volgende onderwerpen aan bod:

- **Buitenspelen:** hoe vaak en hoe veel spelen kinderen buiten? Hiervoor maakten we gebruik van de basisvragenlijst van 'Buitenspelen in Kaart (BinK)'. Deze vragenlijst meet hoeveel kinderen buitenspelen op basis van antwoorden van ouders/verzorgers.
- **Kwaliteit van de speelplekken:** wat vinden de bewoners van de speelplekken in hun buurt? Is de kwaliteit verbeterd of verslechterd?
- **Aanbod van speelplekken:** in hoeverre sluit het aanbod van speelplekken aan bij de wensen van bewoners? Is dit verbeterd of verslechterd in de afgelopen jaren? We vroegen ook wat inwoners van informele speelplekken vinden, zoals groenstroken in de buurt.
- **Inclusieve speelplekken:** we vroegen aan inwoners of ze een kind met een beperking hebben. Aan deze groep vroegen we wat ze vinden van het aanbod aan en de kwaliteit van speelplekken in de buurt, en of hier veranderingen in zijn geweest.

Doelgroep

De doelgroep van de vragenlijst bestond primair uit ouders of verzorgers van kinderen. De vragenlijst hebben we afgestemd met de gemeente. De gemeente was verantwoordelijk voor het coderen van de vragenlijst in een vragenlijsttool van hun voorkeur.

Daarnaast was de gemeente verantwoordelijk voor het uitzetten en verspreiden van de vragenlijst. Om een zo groot mogelijke respons te bereiken, hebben ze de vragenlijst via meerdere kanalen uitgezet, zoals het lokale dagblad en de socialemediakanalen van de gemeente.

Vergelijking

Doordat we voor de vragen over buitenspelen gebruik hebben gemaakt van de gestandaardiseerde BinK-vragenlijst, konden we de uitkomsten van het vragenlijstonderzoek vergelijken met de resultaten van eerder onderzoek. Het Mulier Instituut heeft deze zomer de BinK-vragenlijst uitgezet onder een landelijke steekproef. De uitkomsten hiervan zijn momenteel nog indicatief, omdat ze niet geheel representatief zijn: deze eerste uitvraag was een pilot. Wel maken we in hoofdstuk 4 een voorzichtige vergelijking met Barneveld.

Respons

De gemeente heeft de vragenlijst uitgezet in december 2024. De vragenlijst stond vier weken open. 190 mensen hebben hem ingevuld. Van de kinderen die de vragenlijst hebben ingevuld of voor wie een ouder de vragenlijst heeft ingevuld, was 55 procent een jongen en 44 procent een meisje (t.o.v. 52% jongens en 48% meisjes in de gemeente (CBS, 2024)). Meer kenmerken van de kinderen staan in **bijlage 1**.

De uitkomsten van de vragenlijst zijn niet representatief voor de hele doelgroep, onder meer op basis van geslacht, leeftijd en beperking. We hebben de vragenlijst namelijk niet verstuurd naar een willekeurige steekproef van inwoners; iedereen uit de gemeente kon de vragenlijst invullen.

Toch zijn de uitkomsten van de vragenlijst waardevol voor het beantwoorden van de onderzoeksvragen. Ze geven een indicatie van het buitenspeelgedrag en de houding tegenover buitenspelen in de gemeente Barneveld.

2.3 Locatiebezoek inclusieve speelplekken

Onderzoeksvragen

We beantwoorden met ons onderzoek naar inclusieve speelplekken in de gemeente de volgende onderzoeksvragen:

8. Waar bevinden zich de speelplekken die toegankelijk zijn voor kinderen met een beperking?
9. Wat kenmerkt inclusieve speelplekken in de gemeente Barneveld?

Overzicht van locaties

De gemeente heeft zich de afgelopen jaren ingezet om meer speelplekken toegankelijk te maken voor kinderen met een beperking. We brengen in kaart welke speelplekken aangepast zijn, zodat ze toegankelijk(er) zijn geworden voor kinderen met een beperking. Hiermee beantwoorden we onderzoeksvraag 8.

Locatiebezoeken

Om inzicht te krijgen in wat inclusieve speelplekken in de gemeente Barneveld kenmerkt, hebben we veldwerk uitgevoerd. We bezochten acht speelplekken waar de gemeente aanpassingen heeft gedaan om ze toegankelijker te maken. We hebben geregistreerd welke aanpassingen dit zijn geweest en foto's gemaakt voor in de rapportage.

In hoofdstuk 5 bespreken we de aanpassingen aan de speelplekken, hoe deze aanpassingen bijdragen aan de toegankelijkheid van de speelplekken, voor welke doelgroepen de speelplekken toegankelijker zijn geworden en welke andere beleidsstappen de gemeente heeft gezet. Zo beantwoorden we ook onderzoeksvraag 9.

2.4 Beleidsanalyse

Onderzoeksvragen

Om meer inzicht te krijgen in het beleid van de gemeente en de uitvoering ervan, stellen we de volgende onderzoeksvragen:

10. Hoe zit het speelruimteplan van de gemeente Barneveld in elkaar, en hoe is er uitvoering aan gegeven?
11. Hoe hebben deelnemers het participatietraject voor de verbetering van de speelplekken en de communicatie hierover ervaren?

Analyse speelruimteplan en participatietraject

Voor de beleidsanalyse keken we naar het speelruimtebeleidsplan, welke doelen daarin staan en hoe het uitgevoerde beleid heeft bijgedragen aan het behalen van deze doelen. Ook hebben we gekeken naar de manier waarop de gemeente bewoners heeft betrokken bij haar plannen (participatie) en hoe inwoners dit hebben ervaren.

Buitenspelen in beeld

In dit hoofdstuk presenteren we cijfers over het buitenspeelgedrag en de spreiding van speelplekken in de gemeente Barneveld.

Ten eerste bieden we inzicht in het buitenspeel- en beweeggedrag van kinderen en jongeren in Barneveld en hoe zich dit de afgelopen jaren ontwikkeld heeft (onderzoeksvraag 1). Vervolgens beschrijven we de spreiding van speelplekken in de gemeente en toetsen we deze aan de normen uit het speelbeleid (onderzoeksvragen 2 en 3). Ten slotte vergelijken we de spreiding van speelplekken in gemeente Barneveld met twee referentiegemeente (onderzoeksvraag 4).

3.1 Buitenspelen in Barneveld en omgeving

In deze paragraaf presenteren we cijfers over het buitenspeel- en beweeggedrag van kinderen in Barneveld. Dit doen we aan de hand van data uit de Kindermonitor en Gezondheidsmonitor Jeugd van de GGD-regio Gelderland-Midden. De Kindermonitor wordt door ouders van kinderen ingevuld, de Gezondheidsmonitor Jeugd door jongeren zelf.

We presenteren de meest recente cijfers van Barneveld en hoe deze zich de afgelopen jaren hebben ontwikkeld. Daarnaast vergelijken we (de ontwikkeling van) Barneveld met de andere gemeenten in de GGD-regio.

In bijlage 1 is een overzicht te vinden met de cijfers per gemeente.

Aandeel kinderen dat dagelijks buitenspeelt

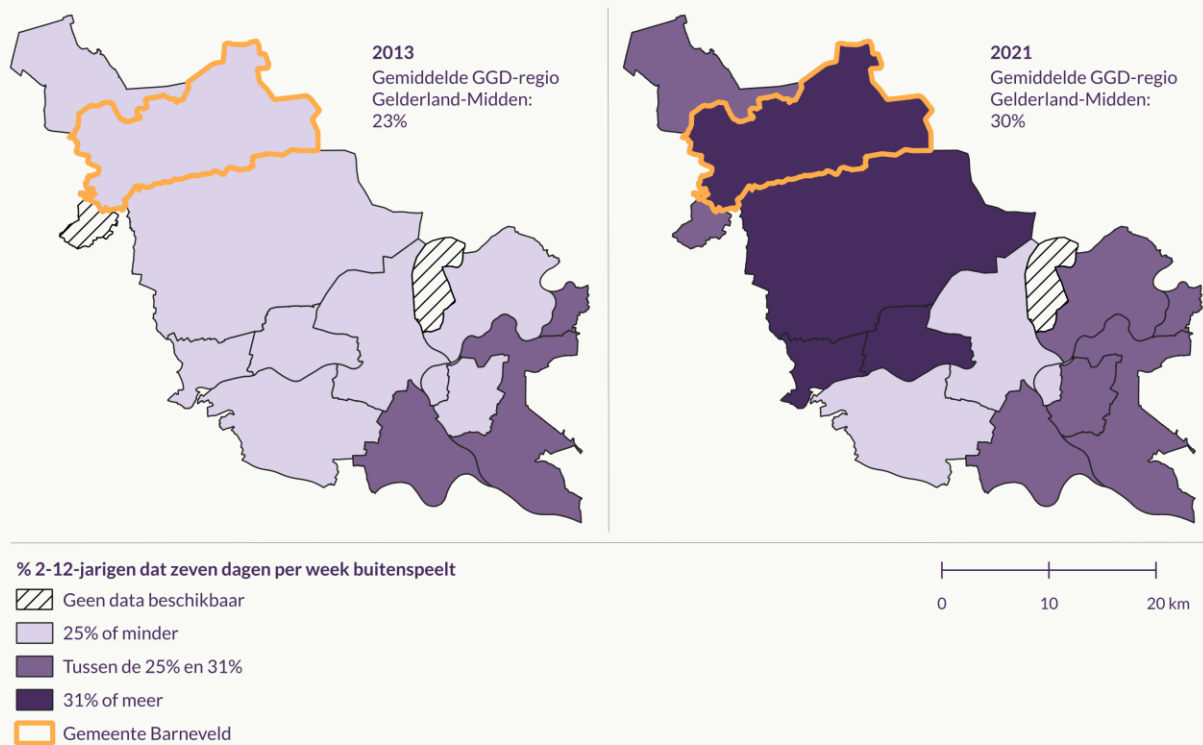
Een van de ontwikkelingen die de GGD monitort, is het percentage kinderen van 2-12 jaar dat zeven dagen per week buitenspeelt ([figuur 3.1](#)). In 2013 deed één op de vijf kinderen in de gemeente Barneveld dit (20%). Hiermee scoorde de gemeente het laagst van alle gemeenten in de GGD-regio.

Sindsdien is het aandeel kinderen dat dagelijks buitenspeelt aanzienlijk gestegen in de GGD-regio. In de gemeente Barneveld nam het aandeel kinderen dat dagelijks buitenspeelt nog harder toe dan gemiddeld. In 2021 speelden bijna twee op de vijf kinderen van 2-12 jaar uit de gemeente Barneveld dagelijks buiten (38%). Barneveld ontwikkelde zich in acht jaar van de slechtst scorende gemeente tot de best scorende gemeente in de regio.

Het is niet duidelijk wat de oorzaak van deze toename is. Mogelijk heeft dit met de methode of dataverzameling van de GGD te maken. Ook het aantrekkelijker maken van de speelplekken kan een rol spelen. Landelijk nam het aandeel kinderen dat (bijna) dagelijks buitenspeelt in dezelfde periode licht toe (Ten Tije et al., 2023).

Figuur 3.1

Aandeel kinderen van 2-12 jaar dat zeven dagen per week buitenspeelt

Bron: Kindermonitor, GGD Gelderland Midden, 2013 en 2021. Bewerking: Mulier Instituut.

Aandeel kinderen dat dagelijks ten minste één uur beweegt

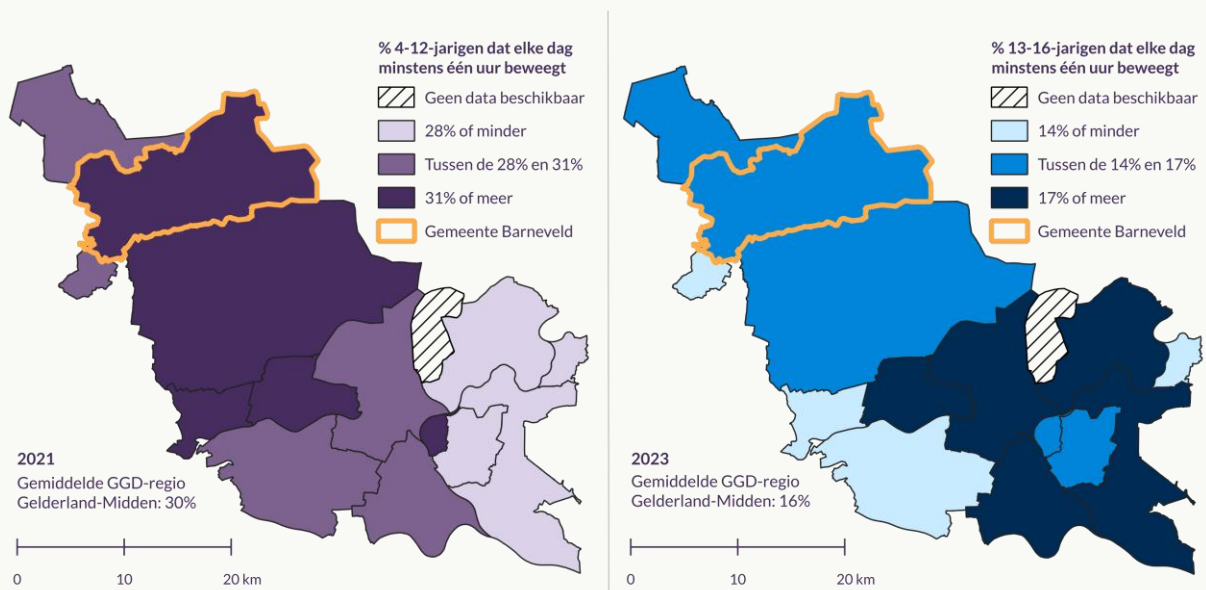
Van de 4-12-jarigen in gemeente Barneveld bewoog in 2021 één op de drie (34%) dagelijks ten minste één uur (Kindermonitor). Dit was meer dan in alle andere gemeenten in GGD-regio Gelderland-Midden ([figuur 3.2](#)).

In 2023 bewoog 15 procent van 13 tot 16 jarigen dagelijks ten minste één uur (Gezondheidsmonitor Jeugd). Hiermee scoort de gemeente net iets lager dan het gemiddelde van GGD-regio Gelderland-Midden (16%).

Er zijn geen cijfers uit eerdere monitoren over het aandeel kinderen en jeugdigen dat dagelijks één uur beweegt.

Figuur 3.2

Aandeel kinderen dat elke dag minstens één uur beweegt, naar leeftijdsklasse

Bron: Kindermonitor, GGD Gelderland Midden, 2021; Gezondheidsmonitor Jeugd, GGD Gelderland Midden, 2023. Bewerking: Mulier Instituut.

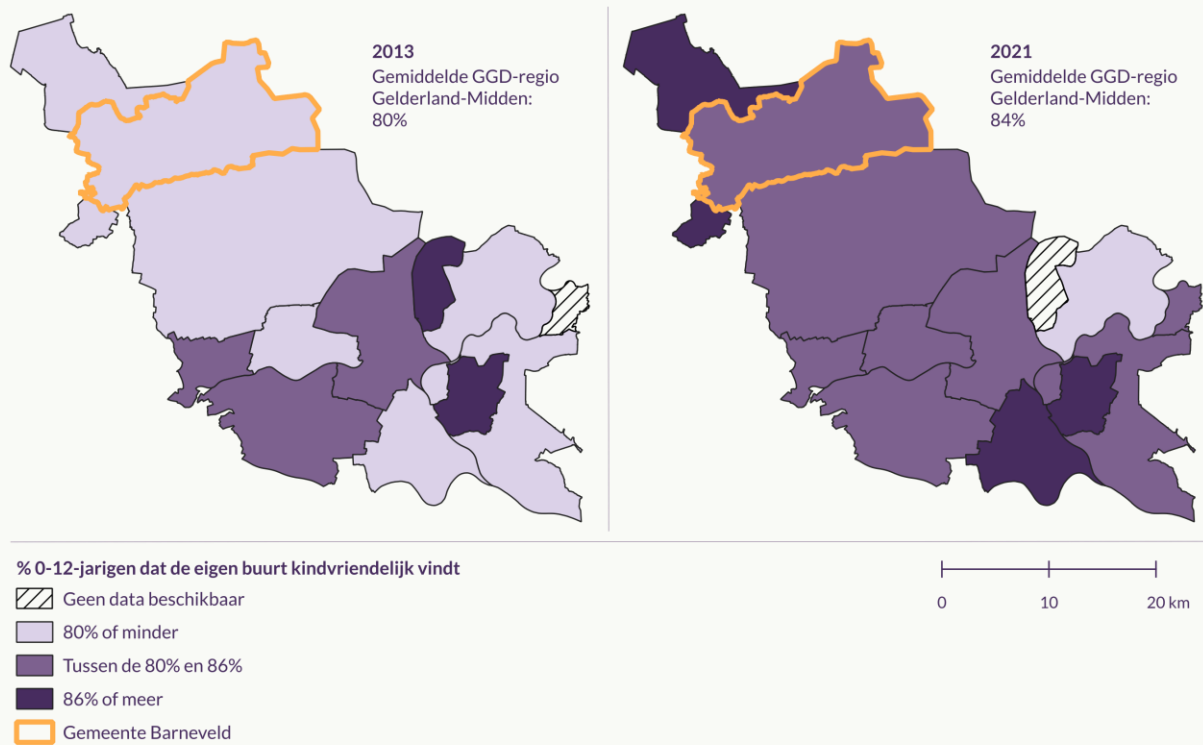
Aandeel kinderen dat de eigen buurt kindvriendelijk vindt

De Kindermonitor van de GGD bevat ook cijfers over de kindvriendelijkheid van de leefomgeving. In 2013 vond 77 procent van de ouders van de kinderen tot en met 12 jaar in de gemeente Barneveld de eigen buurt kindvriendelijk. De gemeente scoorde hiermee lager dan het gemiddelde van de GGD-regio (80%; [figuur 3.3](#)).

Tussen 2013 en 2021 nam het aandeel ouders dat de eigen buurt van kinderen kindvriendelijk vindt toe in GGD-regio Gelderland-Midden. Dit is ook in het geval in Barneveld. In 2021 vond 84 procent van de ouders van kinderen tot en met 12 jaar in Barneveld de eigen buurt kindvriendelijk. Dat is gelijk aan het gemiddelde van de regio. De toename van het aandeel kinderen dat de eigen buurt kindvriendelijk vond, was dus groter in Barneveld dan gemiddeld in GGD-regio Gelderland-Midden.

Figuur 3.3

Aandeel kinderen tot en met 12 jaar dat de eigen buurt kindvriendelijk vindt, in 2013 en 2021

Bron: Kindermonitor, GGD Gelderland Midden, 2013 en 2021. Bewerking: Mulier Instituut.

3.2 Spreiding van speelplekken

In deze paragraaf bespreken we de ontwikkelingen in het aanbod en de spreiding van speelplekken in de gemeente Barneveld. Om de spreiding van speelplekken te beoordelen toetsen we die aan de norm van de gemeente: een geschikte speelplek binnen de richtafstand en het aantal kinderen per speelplek. We vergelijken de situatie in 2016 met de situatie in 2024.

Aanbod van speelplekken

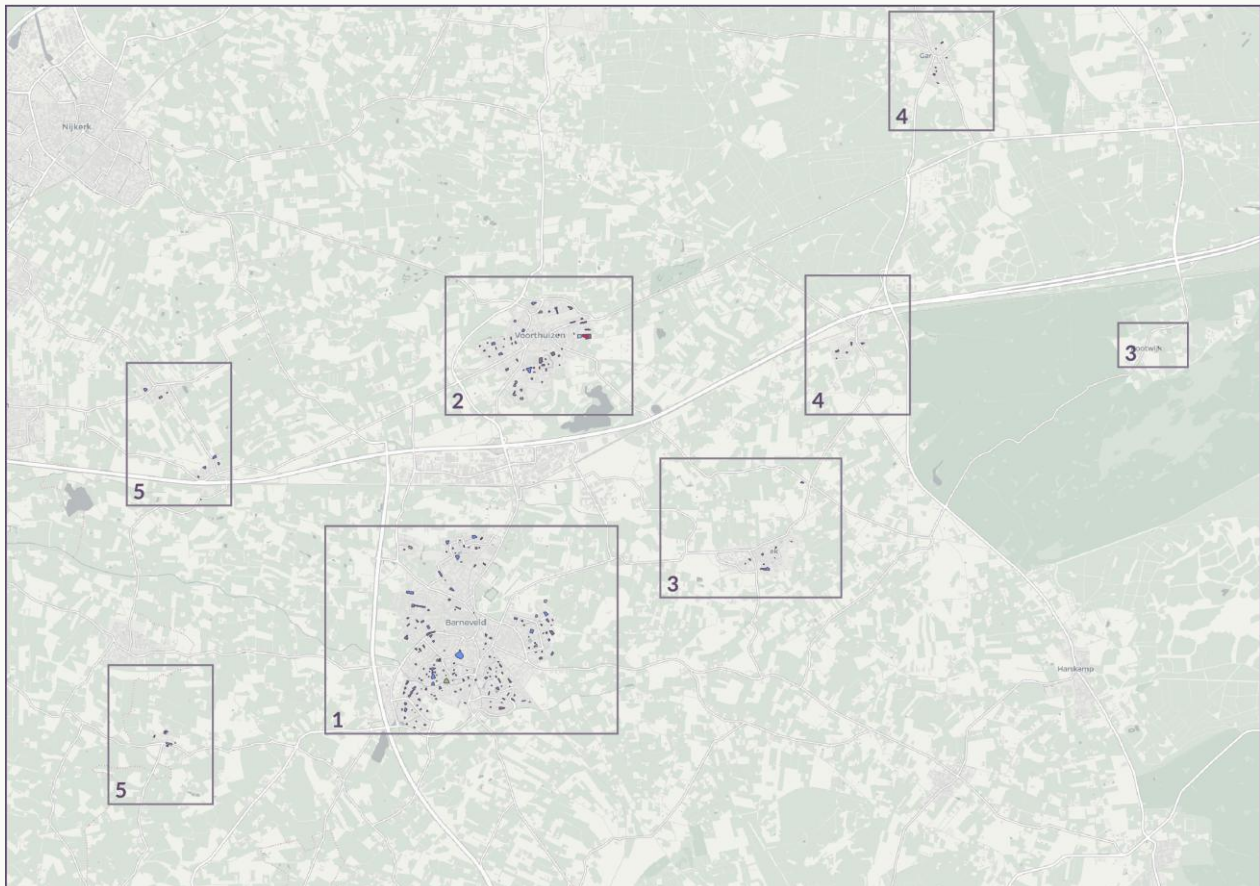
We bespreken als eerste het aanbod aan speelplekken in de gemeente in 2016 en 2024. We maken onderscheid in de volgende speelplekken:

- nieuwe speelplekken (groen): speelplekken die tussen 2016 en 2024 nieuw ontwikkeld zijn;
- behouden speelplekken (paars): de speelplekken die er al waren in 2016 en er in 2024 nog steeds zijn;
- gerenoveerde speelplekken (donkerblauw): deze bestonden al in 2016, maar zijn tussen 2016 en 2024 gerenoveerd;
- informele speelplekken (lichtblauw): speelplekken die onder het nieuwe beleid informeel zijn geworden (zie kader in paragraaf 2.1);

- verwijderde speelplekken (rood): speelplekken die tussen 2016 en 2024 opgeheven zijn en niet informeel geworden zijn.

Omdat de gemeente Barneveld uit meerdere kernen bestaat, hebben we per kern een kaart gemaakt. In [figuur 3.4](#) staat een overzicht van welke kernen op welke kaarten staan.

Figuur 3.4
Verdeling van de verschillende kernen over de figuren 3.5-3.9

- 1 - Kern Barneveld: figuur 3.5
- 2 - Kern Voorthuizen: figuur 3.6
- 3 - Kernen Kootwijk en Kootwijkerbroek: figuur 3.7
- 4 - Kernen Stroe en Garderen: figuur 3.8
- 5 - Kernen De Glind, Zwartebroek en Terschuur: figuur 3.9

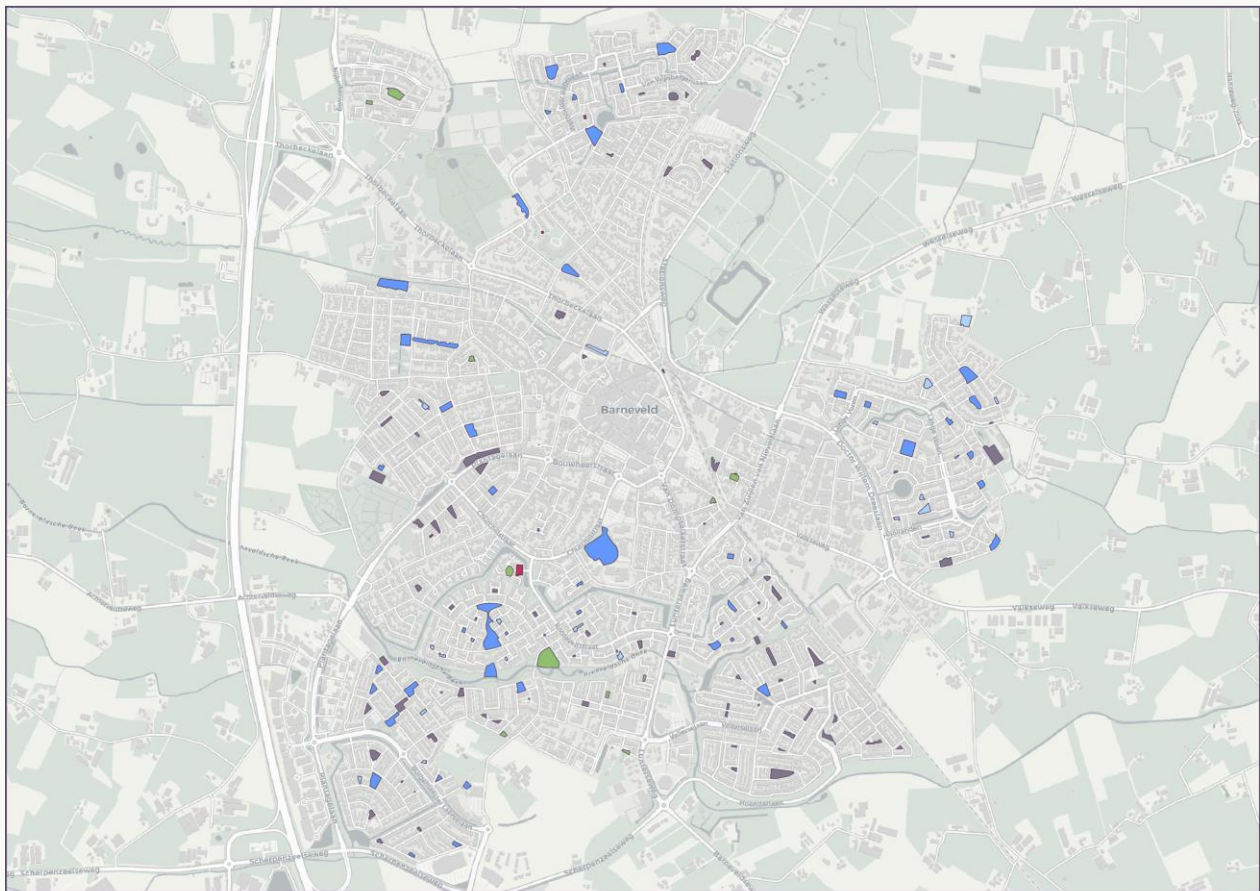

Bron: Gemeente Barneveld, 2024-2025. Bewerking: Mulier Instituut. Achtergrondkaart © Open Street Map – Carto.

Figuur 3.5

Verandering in het aanbod van speelplekken tussen 2016 en 2024 – kern Barneveld

Kern Barneveld

- Speelplekken die informeel zijn geworden tussen 2016 en 2024
- Speelplekken die nieuw zijn aangelegd tussen 2016 en 2024
- Speelplekken die gerenoveerd zijn tussen 2016 en 2024
- Speelplekken waaraan niets is veranderd tussen 2016 en 2024
- Speelplekken die zijn verwijderd tussen 2016 en 2024

0 500 1.000 m

Bron: Gemeente Barneveld (kern Barneveld), 2024-2025. Bewerking: Mulier Instituut. Achtergrondkaart © Open Street Map – Carto.

In Barneveld waren in 2024 119 speelplekken ([figuur 3.5](#)). In 2016 waren dit er 143. In de tussentijd zijn acht speelplekken volledig verwijderd, en één plek gedeeltelijk. 27 speelplekken zijn informeel geworden als gevolg van het Speelruimtebeleid. Er zijn elf nieuwe speelplekken bijgekomen en één speelplek die gedeeltelijk nieuw is. De nieuwe speelplekken zijn deels het gevolg van het Speelruimtebeleid en deels het gevolg van de inrichting en oplevering van nieuwe woonwijken. 54 speelplekken hebben tussen 2016 en 2024 een renovatie ondergaan.

Figuur 3.6

Verandering in het aanbod van speelplekken tussen 2016 en 2024 – kern Voorthuizen

Kern Voorthuizen

- Speelplekken die informeel zijn geworden tussen 2016 en 2024
- Speelplekken die nieuw zijn aangelegd tussen 2016 en 2024
- Speelplekken die zijn gerenoveerd tussen 2016 en 2024
- Speelplekken waaraan niets is veranderd tussen 2016 en 2024
- Speelplekken die zijn verwijderd tussen 2016 en 2024

0 500 1.000 m

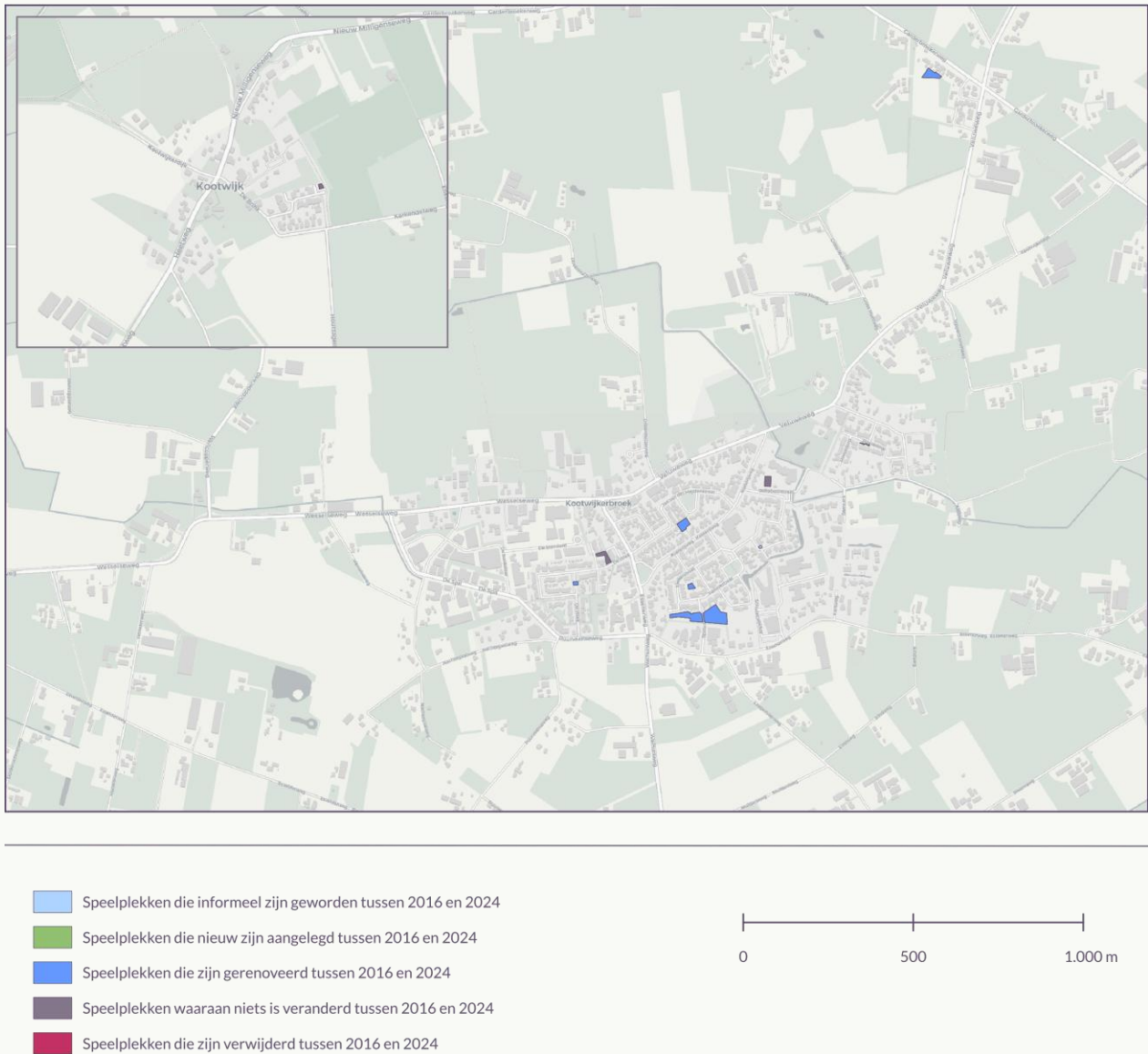
Bron: Gemeente Barneveld (kern Barneveld), 2024-2025. Bewerking: Mulier Instituut. Achtergrondkaart © Open Street Map – Carto.

In Voorthuizen waren in 2024 veertig speelplekken te vinden ([figuur 3.6](#)). In 2016 telde de kern 46 speelplekken. Sinds 2016 is één speelplek volledig verdwenen, is één speelplek kleiner geworden en zijn er zes nieuwe speelplekken ingericht. Elf speelplekken zijn tussen 2016 en 2024 informeel geworden. Dertien speelplekken die er in 2016 al waren, zijn sindsdien gerenoveerd.

Figuur 3.7

Verandering in het aanbod van speelplekken tussen 2016 en 2024 – kernen Kootwijk en Kootwijkerbroek

Kernen Kootwijk en Kootwijkerbroek

Bron: Gemeente Barneveld (kern Barneveld), 2024-2025. Bewerking: Mulier Instituut. Achtergrondkaart © Open Street Map – Carto.

In Kootwijk was in 2024 één speelplek ([figuur 3.7](#)). Deze plek was er in 2016 ook al. In Kootwijkerbroek waren in 2024 negen speelplekken. Dit is evenveel als in 2016, maar het zijn niet exact dezelfde speelplekken. Sinds 2016 is één speelplek informeel geworden en één speelplek nieuw gerealiseerd (Hoevedorp). Zes van de acht speelplekken die er in 2016 al waren en er in 2024 nog zijn, zijn in de tussentijd gerenoveerd.

Figuur 3.8

Verandering in het aanbod van speelplekken tussen 2016 en 2024 – Kernen Stroe en Garderen

Kernen Stroe en Garderen

- Speelplekken die informeel zijn geworden tussen 2016 en 2024
- Speelplekken die nieuw zijn aangelegd tussen 2016 en 2024
- Speelplekken die zijn gerenoveerd tussen 2016 en 2024
- Speelplekken waaraan niets is veranderd tussen 2016 en 2024
- Speelplekken die zijn verwijderd tussen 2016 en 2024

0 500 1.000 m

Bron: Gemeente Barneveld (kern Barneveld), 2024-2025. Bewerking: Mulier Instituut. Achtergrondkaart © Open Street Map – Carto.

In Stroe waren in 2024 vijf speelplekken ([figuur 3.8](#)). Dit zijn dezelfde vijf speelplekken die er ook in 2016 al waren. In Garderen waren in 2024 zes speelplekken. Dit is er één minder dan in 2016. Deze speelplek is informeel geworden. Eén speelplek in Garderen is de afgelopen jaren gerenoveerd.

Figuur 3.9

Verandering in het aanbod van speelplekken tussen 2016 en 2024 – Kernen De Glind, Zwartebroek en Terschuur

Kernen De Glind, Zwartebroek en Terschuur

- Speelplekken die informeel zijn geworden tussen 2016 en 2024
- Speelplekken die nieuw zijn aangelegd tussen 2016 en 2024
- Speelplekken die zijn gerenoveerd tussen 2016 en 2024
- Speelplekken waaraan niets is veranderd tussen 2016 en 2024
- Speelplekken die zijn verwijderd tussen 2016 en 2024

0 500 1.000 m

Bron: Gemeente Barneveld (kern Barneveld), 2024-2025. Bewerking: Mulier Instituut. Achtergrondkaart © Open Street Map – Carto.

In De Glind waren in 2024 vier formele speelplekken ([figuur 3.9](#)). Dit is er één minder dan in 2016. Eén speelplek is sindsdien informeel geworden. Eén speelplek in De Glind is in de afgelopen jaren gerenoveerd.

In Zwartebroek en Terschuur waren acht speelplekken te vinden in 2024 ([figuur 3.9](#)). Dit zijn er twee meer dan in 2016. In Zwartebroek zijn twee nieuwe speelplekken aangelegd sinds 2016. Alle speelplekken die er in 2016 al wel waren, zijn de afgelopen jaren opgeknapt.

Aantal speelplekken per leeftijdscategorie, in de eigen wijk

Per buurt hebben we berekend hoeveel formele speelplekken er zijn voor het aantal kinderen/jeugdigen/jongeren dat er woont. Dit hebben we vergeleken met de normen uit het beleidsplan (zie hoofdstuk 2). Informele speelplekken laten we buiten beschouwing. Daarnaast hebben we de huidige druk per speelplek vergeleken met de situatie in 2016.

In bijlage 2 is een overzicht te vinden met de druk op de verschillende soorten speelplekken per buurt in 2024 en 2016.

Verschillende gebiedsindelingen

We hebben bij de analyse en het presenteren van de resultaten gebruik gemaakt van de gebiedsindeling buurten van het CBS. Deze indeling komt niet volledig overeen met de locatie die de gemeente toegewezen heeft aan de speelplek (een wijk in de gemeente).

Tijdens de analyse hebben we de wijk die de gemeente aan een speelplek heeft toegewezen, aangehouden als locatie van de speelplek. Wijken die niet voorkomen in de gebiedsindeling buurten, hebben we zelf aan één van de buurten toegevoegd op basis van ligging.

● 0-5-jarigen

Volgens de norm die de gemeente hanteert voor 0-5-jarigen, moet er voor elke 15 à 30 kinderen een formele speelplek zijn. De norm geldt niet voor het buitengebied. In [figuur 3.10](#) staat voor elke buurt berekend of die hieraan voldoet.

- In de donkerblauwe buurten zijn meer dan voldoende speelplekken volgens de norm (minder dan 15 kinderen per speelplek).
- In de blauwe buurten zijn voldoende speelplekken (15 à 30 kinderen per speelplek).
- In de lichtblauwe buurten zijn onvoldoende speelplekken (meer dan 30 kinderen per speelplek).

Gemiddeld was er in 2024 voor elke 25 kinderen van 0-5 jaar in de gemeente Barneveld een speelplek. Dit valt binnen de gestelde norm. In tien buurten (excl. Buitengebied) zijn onvoldoende speelplekken. Dit is met name het geval in de kern Barneveld. De druk loopt hier op tot 68 kinderen per speelplek (De Lors).

In De Wheem in Voorthuizen is het mogelijk om informele speelplekken in te richten als formele speelplekken om zo het aantal kinderen per speelplek te laten dalen tot onder de gestelde norm. In alle andere buurten die niet aan de norm voldoen is dit niet mogelijk, omdat er geen informele speelplekken zijn, of de informele speelplekken voor oudere kinderen geschikt zijn.

In 2016 bedroeg de druk op de speelplekken die geschikt zijn voor 0-5-jarigen 23 kinderen per speelplek. Gemiddeld is het aantal kinderen per speelplek dus

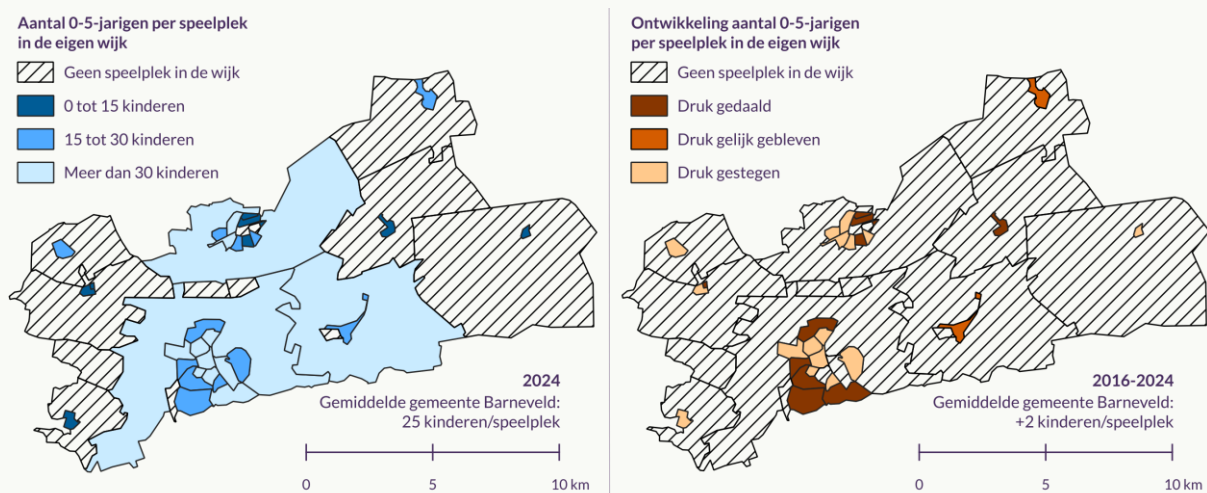
gestegen. De gemiddelde druk op de speelplekken voor deze leeftijdsgroep in de gemeente is dus toegenomen.

In sommige gevallen komt dit doordat het aantal 0-5-jarigen in de buurt steeg, maar het aantal speelplekken gelijk bleef. In andere buurten nam het aantal speelplekken af, doordat speelplekken informeel werden of volledig verdwenen. Hierdoor blijven er minder formele speelplekken over voor de kinderen.

Het aantal kinderen per speelplek nam zowel toe in buurten die voldoen aan de norm (bijv. Zwartebroek en Norschoten) als in buurten die niet voldoen aan de norm (bijv. De Koot en Vliegersveld).

Figuur 3.10

Aantal 0-5-jarigen per (formele) speelplek in de eigen wijk en de verandering ten opzichte van 2016

Bron: Gemeente Barneveld, aantal inwoners en speelplekken, 2024. CBS, buurtindeling, 2024. Bewerking: Mulier Instituut.

● 6-11-jarigen

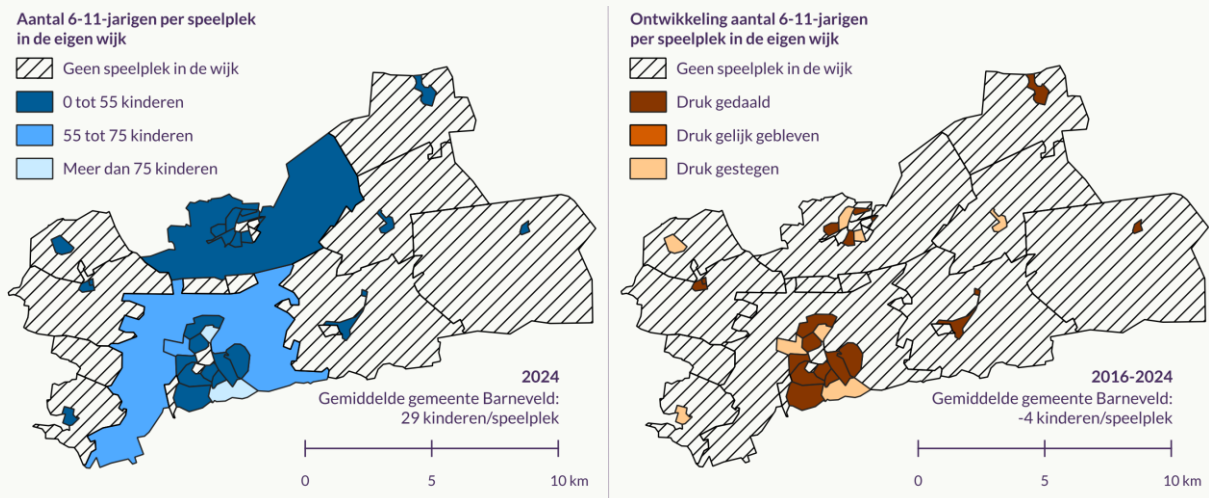
Volgens de norm die de gemeente hanteert voor 6-11-jarigen, moet er voor elke 55 à 75 jeugdigen een formele speelplek zijn. De norm geldt niet voor het buitengebied. In [figuur 3.11](#) staat voor elke buurt of die hieraan voldoet.

In 2024 bedroeg de druk op de speelplekken die geschikt zijn voor 6-11-jarigen gemiddeld 29 jeugdigen per speelplek. Dit is ruim onder de norm van de gemeente. Alleen de buurten Veller en Vliegersveld voldoen in 2024 niet aan de norm. In deze buurten is er één speelplek voor respectievelijk 86 en 87 kinderen van 6-11 jaar.

In vergelijking met 2016 is het aantal jeugdigen per speelplek gemiddeld met vier kinderen gedaald. Toch is de druk in een aantal buurten sindsdien gestegen. Veller kende de grootste stijging. Het aantal jeugdigen van 6-11 jaar is daar fors gestegen sinds 2016. Ondanks een toename van het aantal geschikte speelplekken voor deze jeugdigen (van vier naar zeven), nam het aantal jeugdigen per speelplek toe.

Figuur 3.11

Aantal 6-11-jarigen per (formele) speelplek in de eigen wijk en de verandering ten opzichte van 2016

Bron: Gemeente Barneveld, aantal inwoners en speelplekken, 2024. CBS, buurtindeling, 2024. Bewerking: Mulier Instituut.

● 12-18-jarigen

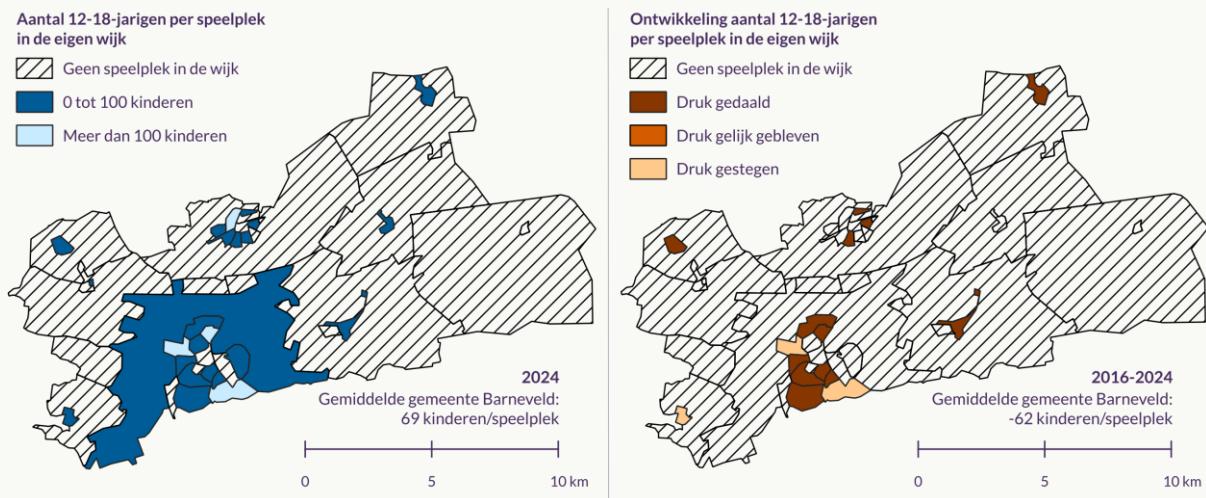
Volgens de norm die de gemeente hanteert voor 12-18-jarigen, moet er voor elke 100 jongeren een formele speelplek zijn. In [figuur 3.12](#) staat voor elke buurt of die hieraan voldoet.

Gemiddeld is er in de gemeente Barneveld in 2024 één geschikte speelplek per 69 jongeren van 12-18 jaar. Dit is ruim lager dan de gestelde norm. In vier buurten in de gemeente wordt de norm wel overschreden: De Lors, Veller, Vliegersveld (allemaal in Barneveld) en De Wheem (Voorthuizen). In De Wheem en Vliegersveld is het aantal jongeren per geschikte speelplek iets hoger dan de norm (resp. 111 en 125 jongeren per speelplek). In De Lors en Veller bedraagt het aantal jongeren per speelplek het dubbele van de norm (resp. 217 en 198 jongeren per speelplek). De gemeente geeft aan dat ze op zoek is naar een geschikte locatie voor een speelplek, maar dat dit tot op heden nog niet gelukt is.

Sinds 2016 is het aantal speelplekken dat geschikt is voor 12-18-jarigen bijna verdubbeld. Hierdoor is de druk op de speelplekken afgenomen. Waar het gemiddelde van de gemeente Barneveld in 2016 nog boven de eigen norm lag (131 jongeren per speelplek), is dit in 2024 niet meer het geval.

Figuur 3.12

Aantal 12-18-jarigen per (formele) speelplek in de eigen wijk en de verandering ten opzichte van 2016

Bron: Gemeente Barneveld, aantal inwoners en speelplekken, 2024. CBS, buurtindeling, 2024. Bewerking: Mulier Instituut.

In drie buurten is de het aantal 12-18-jarigen per speelplek de afgelopen acht jaar wel gestegen. Ondanks deze stijging voldoet De Glind nog altijd aan de norm. De Lors en Veller voldeden er in 2016 aan, maar nu niet meer. In Veller komt dit door een grote toename van het aantal jongeren, in De Lors doordat er nog maar één speelplek is die geschikt is voor jongeren, in plaats van twee.

Aandeel kinderen/jeugdigen met een speelplek binnen de richtafstand

Per leeftijdscategorie in het speelruimteplan hebben we het aandeel kinderen/jeugdigen/jongeren met een geschikte speelplek binnen de richtafstand berekend. Deze speelplek kan zowel in de eigen als in een andere buurt liggen. Informele speelplekken laten we buiten beschouwing.

In bijlage 2 is een overzicht te vinden met het aandeel kinderen met een speelplek binnen de richtafstand per buurt in 2024 en 2016.

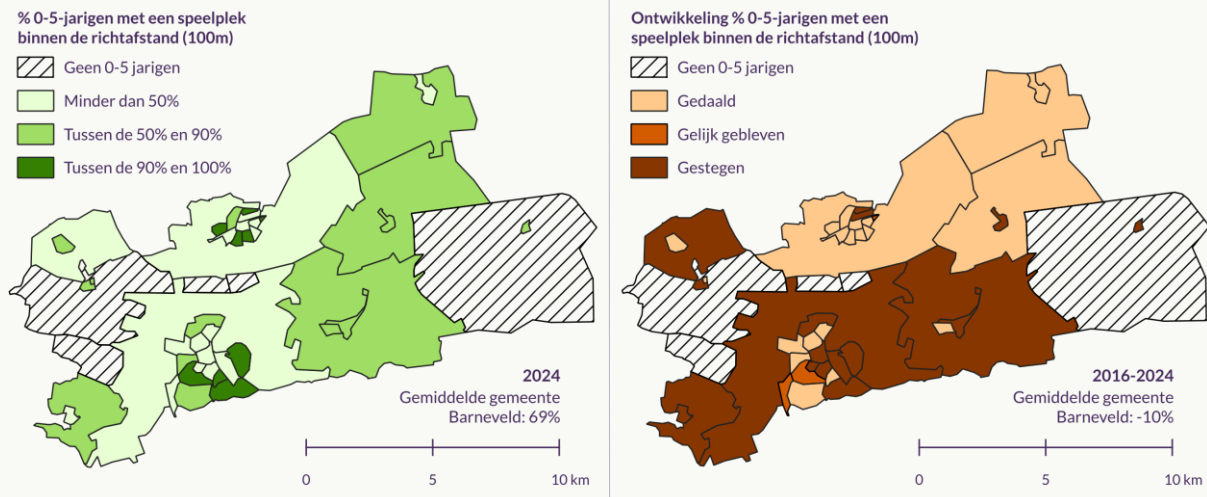
● 0-5-jarigen

In 2024 hadden zeven op de tien 0-5-jarigen een geschikte speelplek binnen de richtafstand van 100 meter ([figuur 3.13](#)). Wel zijn er aanzienlijke verschillen tussen de buurten. Zo zijn er buurten in de kern Barneveld waar bijna alle 0-5-jarigen binnen 100 meter van een speelplek wonen (bijv. Vliegersveld, Rootselaar-Oost en Rootselaar-West), terwijl dit in een naastgelegen buurt voor een kleiner deel geldt (De Valk, Vogelbuurt).

De afgelopen acht jaar is het aandeel kinderen tussen de 0 en 5 jaar in de gemeente met een speelplek binnen de richtafstand afgenomen. In 2016 woonde drie kwart binnen 100 meter van een speelplek. Hoewel het aantal speelplekken voor 0-5-jarigen toegenomen is, heeft dit niet altijd geleid tot een toename van het aantal kinderen met een speelplek in de buurt. Dit komt doordat er meer kinderen wonen op plekken waar geen speelplekken voor hen in de buurt zijn.

Figuur 3.13

Aandeel 0-5-jarigen met een speelplek binnen de richtafstand en de verandering ten opzichte van 2016

Bron: Gemeente Barneveld, aantal inwoners en speelplekken, 2024. CBS, buurtindeling, 2024. Bewerking: Mulier Instituut.

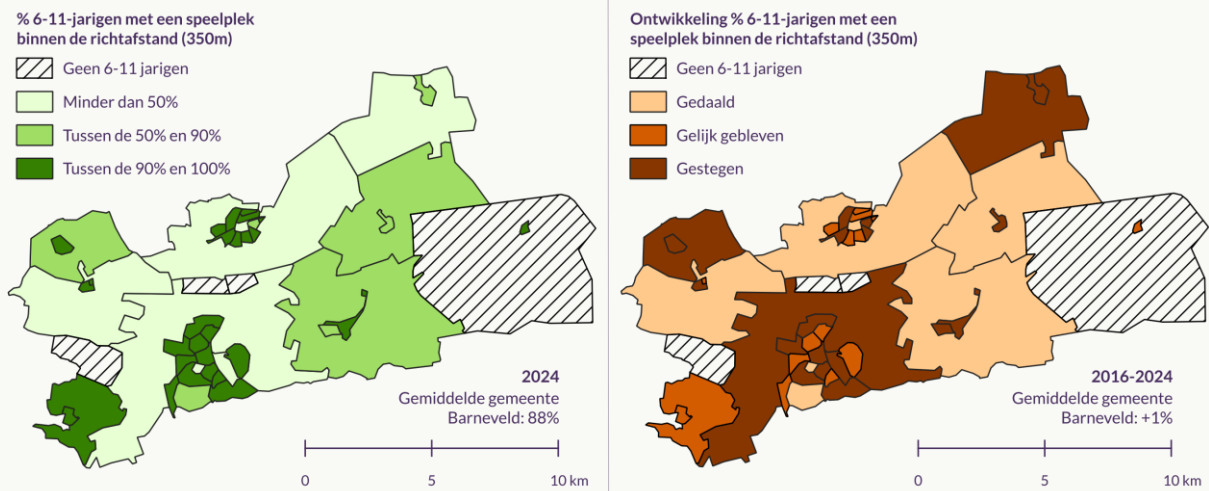
● 6-11-jarigen

Negen op de tien 6-11-jarigen in de gemeente Barneveld woonden in 2024 binnen 350 meter van een speelplek ([figuur 3.14](#)). Met name voor jeugdigen die in de kernen zelf wonen is dit het geval. De buitengebieden, die niet binnen het Speelruimteplan vallen, scoren lager. In De Glind wonen alle 6-11-jarigen binnen de richtafstand van een speelplek.

De afgelopen acht jaar is het percentage 6-11-jarigen dat binnen 350 meter van een speelplek woont, beperkt veranderd. Toch is een aantal buurten er behoorlijk op vooruitgegaan. In het centrum van Barneveld, Kootwijkerbroek-west en Prinsessenwijk (Voorthuizen) is het aandeel jeugdigen met een speelplek binnen de richtafstand met meer dan 80 procentpunten gestegen. Dit lijkt het gevolg van de aanleg van nieuwe speelplekken.

Figuur 3.14

Aandeel 6-11-jarigen met een speelplek binnen de richtafstand en de verandering ten opzichte van 2016

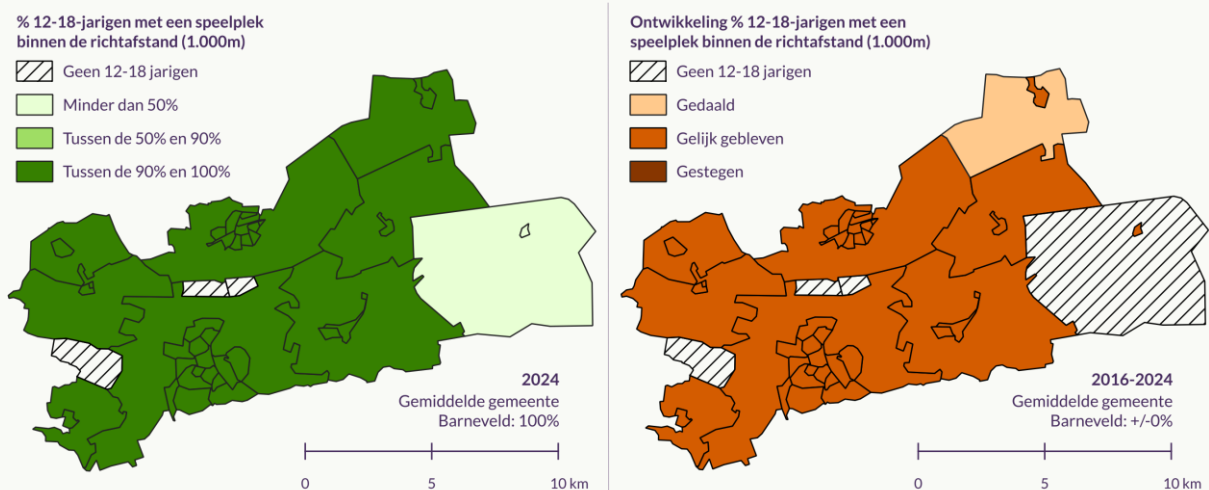
Bron: Gemeente Barneveld, aantal inwoners en speelplekken, 2024. CBS, buurtindeling, 2024. Bewerking: Mulier Instituut.

● 12-18-jarigen

Nagenoeg alle 12-18-jarigen hadden in 2024 een speelplek binnen de richtafstand van 1.000 meter ([figuur 3.15](#)). Dit was niet het geval voor de jongeren in Kootwijk. In die kern is geen speelplek voor deze leeftijdsgroep. In de kern woonden slechts enkele 12-18-jarigen in 2024.

Figuur 3.15

Aandeel 12-18-jarigen met een speelplek binnen de richtafstand en de verandering ten opzichte van 2016

Bron: Gemeente Barneveld, aantal inwoners en speelplekken, 2024. CBS, buurtindeling, 2024. Bewerking: Mulier Instituut.

Ten opzichte van 2016 is de situatie beperkt veranderd. Ook toen hadden nagenoeg alle jongeren een speelplek binnen de richtafstand. De enige verandering is te zien in het buitengebied van Garderen. In 2016 woonden alle 12-18-jarigen daar binnen 1.000 meter van een speelplek, in 2024 een aantal jongeren niet.

Vergelijking met de referentiegemeenten

Om te kunnen vergelijken hoe de gemeente Barneveld scoort ten opzichte van andere gemeenten, hebben we het aantal kinderen per speelplek vergeleken met Renkum en Rheden ([figuur 3.16](#)). We hebben voor deze gemeenten gekozen, omdat we over speelplekkendata beschikken, ze in de buurt van de gemeente Barneveld liggen en ze vergelijkbaar zijn met Barneveld wat betreft bevolkingssamenstelling.

In Barneveld heeft een groot deel van de kinderen een speelplek in de buurt. Dit geldt ook voor minder dichtbevolkte buurten. Ook in Rheden kunnen kinderen in de meeste (dichterbevolkte buurten) bij een speelplek terecht. Dit geldt in mindere mate voor Renkum, waar in sommige dichtbevolkte kernen geen speelplek is. In alle drie de gemeenten zijn daarnaast in de buitengebieden weinig tot geen speelplekken aanwezig.

De dichtbevolkte buurten van Barneveld scoren relatief goed op het aantal kinderen per speelplek. In vijftien buurten is er één speelplek per 50 kinderen of minder. In Renkum gaat het om tien buurten (van de 20 buurten in het totaal) en in Rheden om twee buurten (uit 21 bewoonde buurten).

● Kernindicator Beweegvriendelijke Omgeving

Naast een vergelijking van het aantal kinderen per speelplek hebben we een vergelijking opgesteld op basis van de Kernindicator Beweegvriendelijke Omgeving (KBO). Deze indicator geeft weer hoe beweegvriendelijk buurten, wijken en gemeenten zijn.

De indicator is opgebouwd uit vier deelindicatoren. Eén van deze deelindicatoren is de nabijheid van speelplekken. Deze deelindicator brengt de nabijheid van speelplekken in kaart. Hiervoor berekenen we welk percentage van alle inwoners een speelplek binnen maximaal 400 meter heeft. Voor deze berekening maken we gebruik van wegen die te voet of met de fiets toegankelijk zijn.¹

De gemeente Barneveld scoorde in 2024 87 punten op deze deelindicator, vergeleken met 76 voor Renkum en 84 voor Rheden. Dit houdt in dat 87 procent van de inwoners van Barneveld een speelplek kan bereiken binnen 400 meter. Nagenoeg alle buurten in de kernen van de gemeente Barneveld scoren tussen de 80 en 100 punten op deze deelindicator ([figuur 3.16](#)). Dit beeld is vergelijkbaar met dat van Renkum en Rheden.

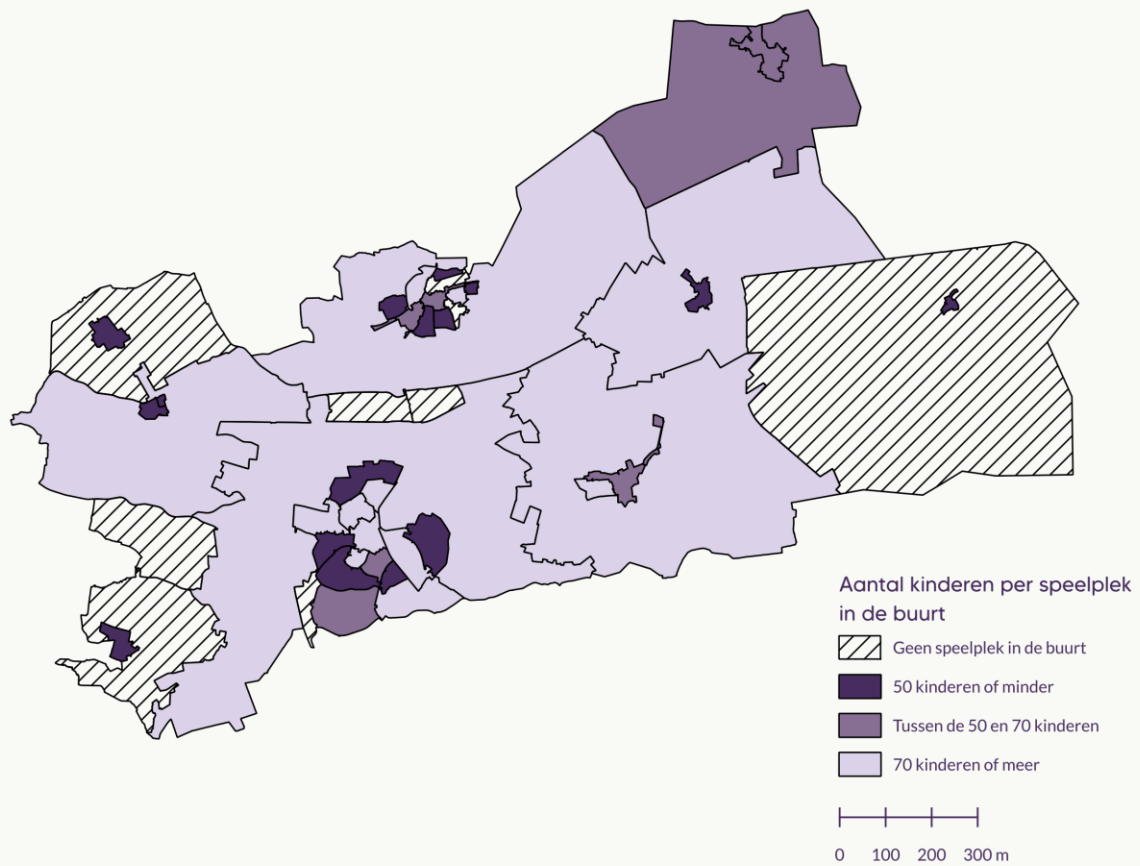
¹ Zie voor meer informatie over de deelindicator 'sport- en speelplekken' en de methode: <https://www.sportenbewegenincijfers.nl/methode/sportenbeweegomgeving/sport-en-speelplekken>

De gemeente Barneveld scoort relatief hoog op de KBO-deelindicator speelplekken. Daarnaast zijn er in de relatief dichtbevolkte kernen ook relatief veel speelplekken. Dit draagt eraan bij dat er in deze buurten minder dan 50 kinderen per speelplek zijn. In de buitengebieden zijn minder speelplekken, maar dat is een beeld dat vergelijkbaar is met andere gemeenten en een bewuste beleidskeuze.

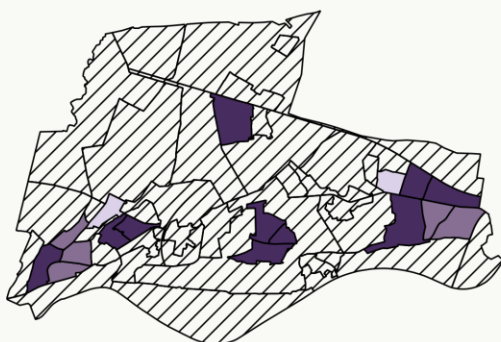
Figuur 3.16

Aantal kinderen per speelplek in Barneveld en referentiegemeenten Renkum en Rheden

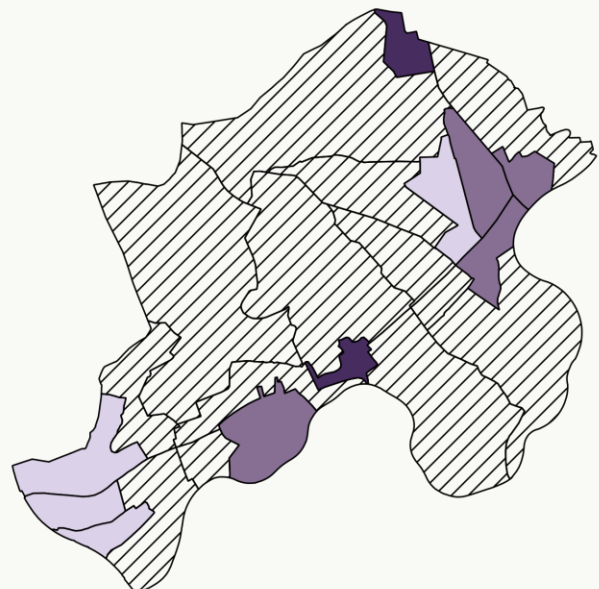
Gemeente Barneveld

Gemeente Renkum

Gemeente Rheden

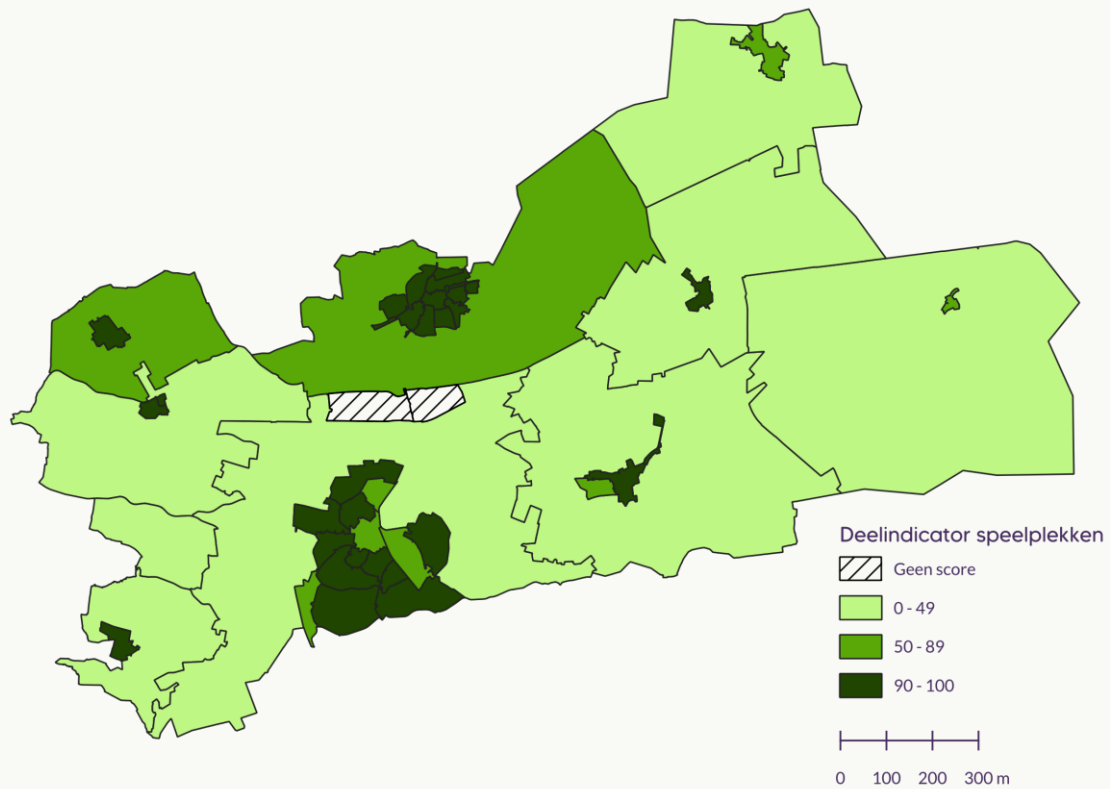
Bron: Gemeente Barneveld, speelplekken, 2024. CBS, buurtindeling, 2024. Bewerking: Mulier Instituut.

Figuur 3.17

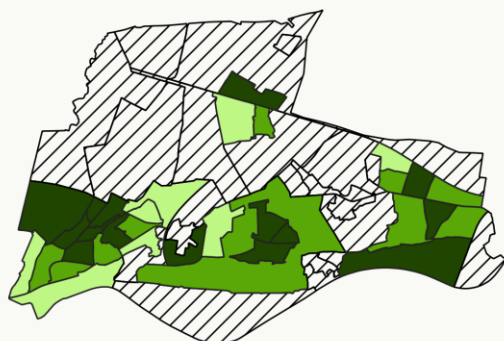
Score op de nabijheid van speelplekken voor Barneveld en referentiegemeenten Renkum en Rheden

(Score deelindicator sport- en speelplekken KBO, 2024; een sport- of speelplek is dichtbij als deze binnen 400 meter te bereiken is)

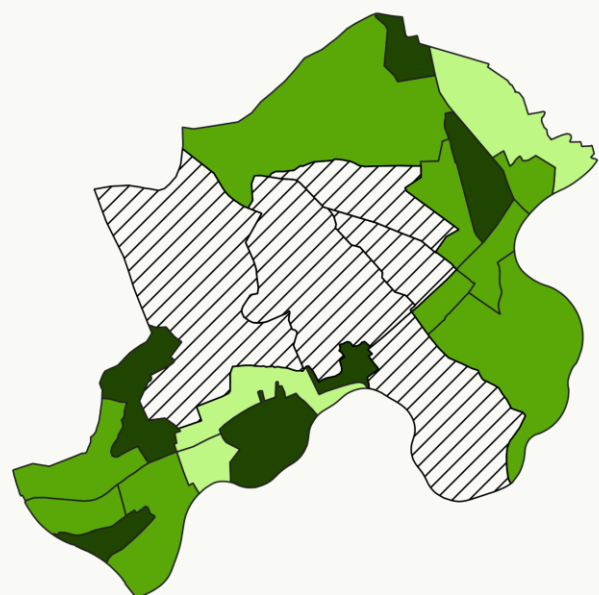
Gemeente Barneveld

Gemeente Renkum

Gemeente Rheden

Bron: Gemeente Barneveld, speelplekken, 2024. CBS, buurtindeling, 2024. Bewerking: Mulier Instituut.

Speelplekken in Barneveld: ervaringen van inwoners

In dit hoofdstuk presenteren we de resultaten van de vragenlijst die we hebben uitgezet onder inwoners van Barneveld. We gaan in op buitenspeelgedrag (onderzoeksvraag 5), de beschikbaarheid van speelplekken en het oordeel van bewoners over hun buurt (onderzoeksvragen 6 en 7).

4.1 Buitenspeelgedrag van kinderen en jongeren

Gemiddeld speelden kinderen, jeugdigen en jongeren in Barneveld twee uur per dag buiten in november/december 2024. Dit is een gemiddelde van de tijd die kinderen aan buitenspelen besteden onder schooltijd, bij de opvang en in de vrije tijd. Van deze twee uur spelen ze 1,2 uur buiten in de vrije tijd. 3 procent van de kinderen en jongeren speelt helemaal niet buiten. Twee derde van deze groep niet-buitenspelers (67%) bestaat uit jongeren.

Definitie van buitenspelen

Onder buitenspelen verstaan we 'een vorm van spelen die buiten plaatsvindt'. Die definitie hebben we ook in de vragenlijst aangehouden.

Van de kinderen, jeugdigen en jongeren die buitenspelen, speelt bijna de helft (46%) gemiddeld meer dan twee uur per dag buiten. Slechts 17 procent speelt gemiddeld minder dan een uur per dag buiten. 83 procent speelt dus per dag een uur of meer buiten.

In een landelijk onderzoek op basis van een vergelijkbare vragenlijst is dit percentage hoger: 91 procent (Huiberts, Pieroelie, Wilderink, & Singh, 2025). Dit verschil heeft hoogstwaarschijnlijk te maken met het seizoen waarin de vragenlijst is afgenomen. Voor Barneveld was dit in de herfst/winter, terwijl de landelijke vragenlijst in de lente/zomer werd uitgezet. In warmere maanden spelen kinderen vaak meer buiten dan in koudere maanden (Lucassen et al., 2020).

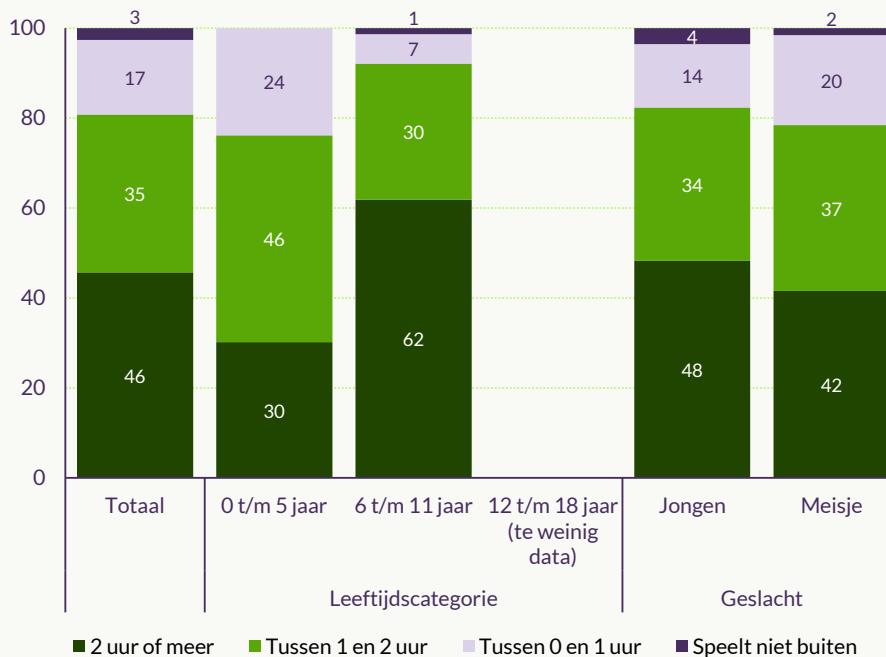
In **figuur 4.1** en **figuur 4.2** is naar achtergrondkenmerk te zien hoeveel uur kinderen en jongeren gemiddeld dagelijks buitenspelen. Hierbij valt op dat jeugdigen (6-11 jaar) gemiddeld per dag de meeste uren buitenspelend doorbrengen: 62 procent van hen speelt dagelijks gemiddeld twee uur of meer buiten, tegenover 30 procent onder de jongste leeftijdsgroep. Verder blijken jongens gemiddeld iets meer uren per dag buiten te spelen dan meisjes.

Een kanttekening is hier dat relatief weinig jongeren de vragenlijst hebben ingevuld: slechts dertien. We kunnen hun reacties op de vragenlijst dan ook niet zien als een vertegenwoordiging van alle jongeren in de gemeente Barneveld. We laten deze leeftijdsgroep daarom weg in de figuren.

Figuur 4.1

Aantal uur buitenspelen per dag door kinderen en jeugdigen in Barneveld, naar leeftijd en geslacht, 2024-2025

(in procenten, n=151*)

Bron: Gemeente Barneveld/Mulier Instituut, Vragenlijst buitenspelen in Barneveld, 2024-2025.
Bewerking: Mulier Instituut.

* Het gaat hier alle respondenten die volledig antwoord hebben gegeven op de vragen over buitenspelen, zonder de uitschieters (met heel veel uren buitenspelen per dag)

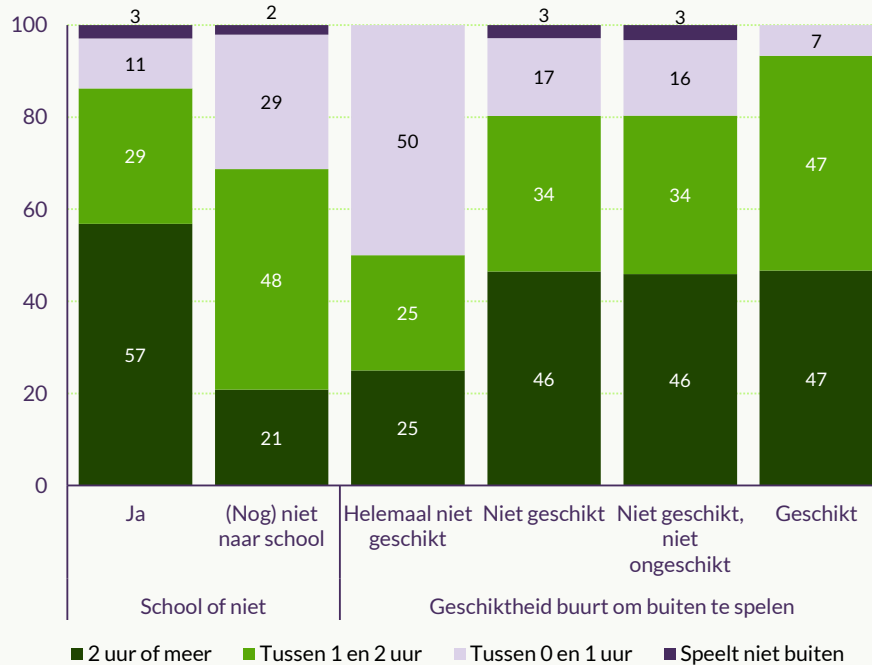
Er bestaan verschillen in buitenspeelgedrag tussen kinderen, jeugdigen en jongeren die naar school gaan of (nog) niet (**figuur 4.2**). Relatief meer schoolgaande kinderen, jeugdigen en jongeren spelen twee uur of meer buiten (57%) vergeleken met kinderen, jeugdigen en jongeren die (nog) niet naar school gaan (21%).

Dit heeft te maken met de uren die kinderen, jeugdigen en jongeren op school en bij de opvang buiten doorbrengen: 57 procent van de kinderen, jeugdigen en jongeren speelt bij de opvang gemiddeld 2,5 uur of meer per dag buiten. Op school is dat 27 procent. Dit is opvallend: doorgaans spelen kinderen 's morgens een kwartier en tussen de middag een halfuur buiten onder schooltijd. Mogelijk hebben ouders die de vragenlijst invulden de buitenspeeltijd overschat, of per ongeluk de buitenspeeltijd tijdens de naschoolse opvang meegerekend.

Figuur 4.2

Aantal uur buitenspelen per dag door kinderen, jeugdigen en jongeren in Barneveld, naar schoolgang en perceptie van de geschiktheid van de buurt om er buiten te spelen, 2024-2025

(in procenten, n=151)

Bron: Gemeente Barneveld/Mulier Instituut, Vragenlijst buitenspelen in Barneveld, 2024-2025.
Bewerking: Mulier Instituut.

4.2 Speellocaties

Populairste speelplekken

De meeste kinderen, jeugdigen en jongeren wonen in een huis met tuin en kunnen daar spelen (88%; **figuur 4.3**). 76 procent van alle kinderen, jeugdigen en jongeren doet dit dan ook. Daarmee is de eigen tuin de populairste speelplek.

Verder spelen relatief veel kinderen, jeugdigen en jongeren op een speelplek met toestellen (36%), op een speelveld of grasveld (31%), op straat (31%) of op een openbaar schoolplein (14%).

Gebruik speelplekken naar geslacht en leeftijd

Het gebruik van speelplekken verschilt wel sterk naar leeftijd en geslacht. Zo spelen relatief meer meisjes dan jongens in de eigen tuin (84% vs. 70%). Speelvelden en de straat zijn populairder onder jeugdigen: ongeveer 40 procent van hen speelt hier, tegenover minstens 10 procent minder van de kinderen en jongeren.

Speelvelden zijn onder jongens en meisjes ongeveer even populair, terwijl relatief meer meisjes dan jongens op straat spelen (37% vs. 29%). Jongens spelen daarentegen vaker dan meisjes op geen enkele plek in de buurt (8% vs. 2%). Verder

geven jongeren relatief vaak aan op geen enkele plek in de buurt te spelen (31%). Als zij al buitenspelen, doen ze dat mogelijk buiten hun eigen buurt.

Aan- en afwezigheid speelplekken

Respondenten geven van veel speellocaties aan dat deze aanwezig zijn in de buurt (definitie van het CBS). Maar het aandeel kinderen dat op die locaties speelt, is lager dan het aandeel mensen dat aangeeft dat de locaties er zijn (**figuur 4.3**). Zo geeft 45 procent aan dat er een stoep of straat is waar kinderen kunnen spelen, maar speelt slechts 32 procent van de kinderen hier.

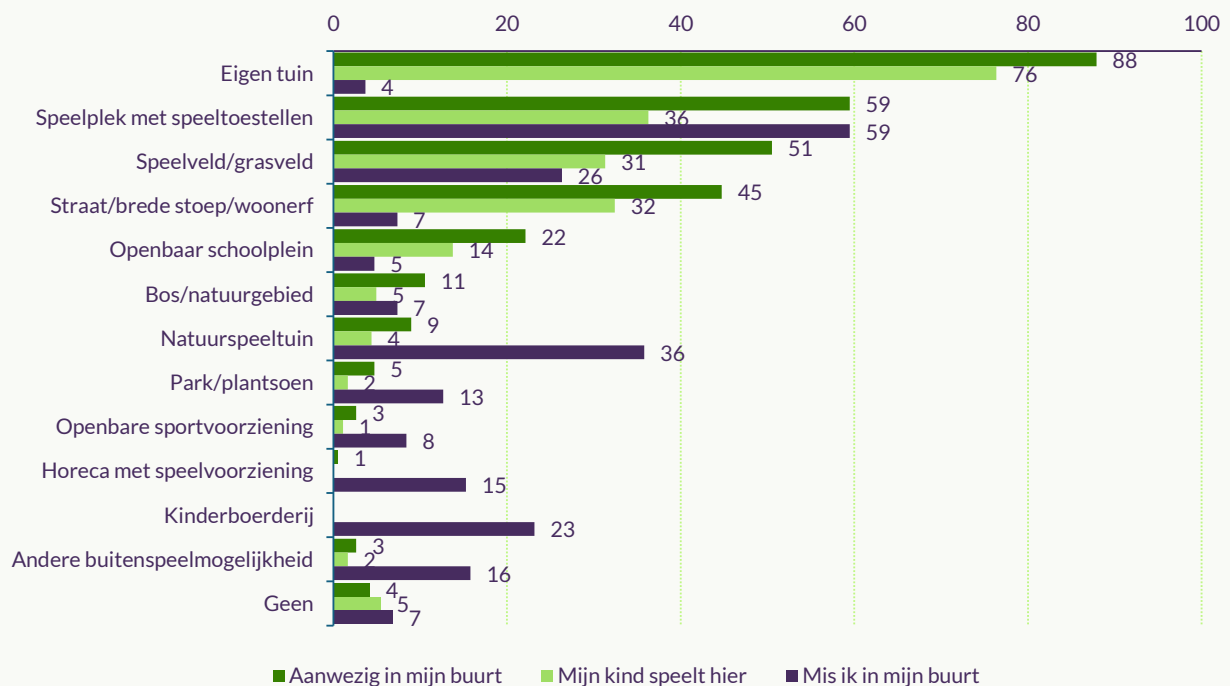
Opvallend is dat 59 procent van de respondenten aangeeft dat er speelplekken met een toestel aanwezig zijn, terwijl een even groot aandeel laat weten dat ze deze missen. Waarschijnlijk bedoelen deze respondenten niet zozeer dat deze speellocaties er helemaal niet zijn, maar dat er niet voldoende zijn of de kwaliteit te laag is. Mogelijk is deze interpretatie ook op andere speellocaties van toepassing.

In ieder geval één speellocatie ontbreekt vrijwel geheel: de kinderboerderij. In Barneveld is er één kinderboerderij. 23 procent van de respondenten geeft aan deze te missen in hun buurt. Ook mist een aantal inwoners een natuurspeeltuin (36%). Verder missen enkele respondenten andere speellocaties, zoals een skatebaan of crossbaan (n=5), een pannaveldje (n=3) of een plek voor oudere (n=2) of juist jongere kinderen (n=4).

Figuur 4.3

Aanwezigheid en gebruik van speelplekken in de buurt, gemeente Barneveld, 2024-2025

(in procenten, n=190)

Bron: Gemeente Barneveld/Mulier Instituut, Vragenlijst buitenspelen in Barneveld, 2024-2025. Bewerking: Mulier Instituut.

De buurt als speelplek

Respondenten kregen negen stellingen voorgelegd. Hun gemiddelde score, uitgedrukt in een oordeel over de mate waarin de buurt voor kinderen geschikt is om er te spelen, staat in **figuur 4.4**.

Opvallend is dat meer dan de helft van de respondenten (51%) negatief oordeelt over de geschiktheid van hun buurt. (Ouders van) jongeren zijn met name negatief (+8 en +19% t.o.v. kinderen).

Respondenten in het postcodegebied dat valt binnen de wijken Barneveld en Terschuur, zijn het negatiefst: 78 procent van hen acht de buurt ongeschikt, terwijl dit in de rest van de wijk Barneveld 38 procent is. In deze wijk zijn respondenten juist het positiefst: 51 procent is neutraal en 10 procent acht de buurt geschikt. Maar niemand beoordeelt de eigen buurt als 'zeer geschikt'.

Meer dan de helft van de respondenten vindt dat er voor hun kind niet genoeg speelplekken zijn in de buurt (57%). Verder vindt 69 procent dat er onvoldoende variatie in speelmogelijkheden is en laat 68 procent weten dat de speelplekken in de buurt niet passen bij wat hun kind wil.

Het negatiefst oordelen respondenten over de mate van uitdaging die speelplekken hun kind bieden: 72 procent laat weten dat speelplekken in de buurt onvoldoende uitdagend zijn. Onder (ouders van) oudere kinderen is dit 92 procent.

Positiever zijn de respondenten over het onderhoud van speelplekken in de buurt (42% is positief) en over de veiligheid van de route naar speelplekken (43% positief). Dit laatste geldt vooral voor (ouders van) oudere kinderen en meisjes. Over het onderhoud zijn juist ouders van jonge kinderen positief.

Vergelijking met GGD-cijfers

Deze overwegend negatieve cijfers zijn opvallend, omdat de meerderheid van de Barneveldse ouders van kinderen 4-12 jaar (84%) in een GGD-vragenlijst liet weten hun buurt kindvriendelijk te vinden (zie [hoofdstuk 3](#)).

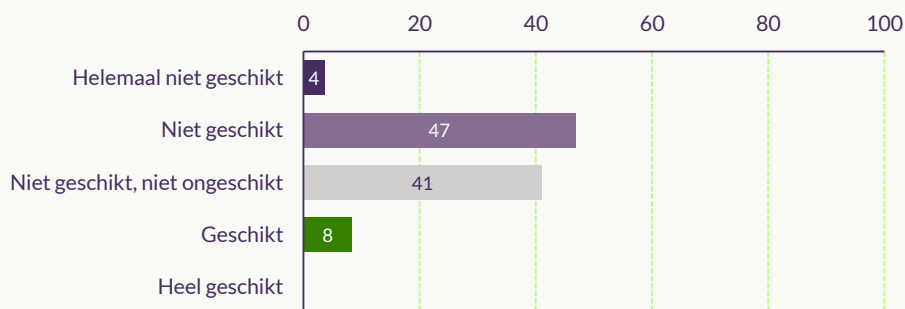
Maar 'Kindvriendelijk' omvat meer dan alleen 'geschiktheid om er buiten te spelen': hierbij gaat het ook om activiteiten die er worden georganiseerd en de aanwezigheid van voorzieningen voor kinderen (naast speelplekken).

Verder zijn (de ouders van) jongeren in de GGD-vragenlijst niet meegenomen, terwijl juist zij kritisch zijn over de kindvriendelijkheid van de buurt. De GGD-cijfers en de cijfers uit de BinK-vragenlijst zijn dus lastig met elkaar te vergelijken.

Figuur 4.4

Gemiddeld oordeel over de geschiktheid van de buurt voor kinderen en jongeren om er te spelen, Barneveld, 2024-2025

(in procenten, n=190)

Bron: Gemeente Barneveld/Mulier Instituut, Vragenlijst buitenspelen in Barneveld, 2024-2025.
Bewerking: Mulier Instituut.

4.3 De toegankelijkheid van speelplekken

(De ouders van) slechts vier kinderen met een beperking hebben de vragenlijst ingevuld en vragen beantwoord over de toegankelijkheid van speelplekken in de gemeente. Het gaat om jeugdigen en jongeren in de leeftijd van 6-18 jaar: drie meisjes en één jongen. Drie van hen wonen in de kern Barneveld, het andere kind binnen het postcodegebied dat een deel van de kern Barneveld en het dorp Terschuur omvat.

Definitie van toegankelijke speelplek

Met een 'toegankelijke speelplek' bedoelen we dat kinderen zonder én met een beperking er kunnen spelen. Deze definitie hebben we ook aangehouden in de vragenlijst. In dit rapport gebruiken we ook de term 'inclusieve speelplek', zoals de gemeente dat ook in haar speelruimteplan doet.

Omdat het hier gaat om een zeer klein aantal respondenten, moeten we de resultaten uit de vragenlijst niet zien als een feitelijk gegeven, maar als een voorzichtige indicatie. Vanwege het kleine aantal respondenten hebben we deze resultaten niet in een figuur gezet.

Perceptie van toegankelijkheid

De respondenten oordelen verschillend over de verschillende speelplekken. Hierdoor en vanwege het kleine aantal respondenten is het lastig iets te zeggen over de ervaren toegankelijkheid van de beschikbare speelplekken. Wel zien we dat drie van de vier respondenten een goed toegankelijke tuin hebben om in te spelen. En dat de respondenten niet negatief staan tegenover de toegankelijkheid van speelplekken met toestellen.

Drie van de respondenten geven aan dat zichzelf of hun kind weleens gebruikmaken van de (inclusieve) speeltuinen aan de Schapendrift (Barneveld), de Begoniastraat (Barneveld; zie ook **paragraaf 3.4**) en de Zonnebloemstraat (Barneveld).

De speelplek aan de Schapendrift krijgt het oordeel 'goed toegankelijk'. Over de Begoniastraat is (de ouder van) het kind dat er speelt neutraal, en de speelplek aan de Zonnebloemstraat wordt als niet toegankelijk gezien. De gemeente beschouwt de speelplek aan de Zonnebloemstraat ook niet als een inclusieve speelplek; deze is niet als zodanig aangelegd.

De respondenten lichten hun oordeel kort toe. De Schapendrift is weliswaar toegankelijk, maar de respondent omschrijft de speelplek wel als een **'beetje saai'**. De speelplek aan de Begoniastraat is als neutraal beoordeeld vanwege de **'weg [er]tussen waar auto's vaak hard rijden'**. Ten slotte laat een respondent over de Zonnebloemstraat weten te vinden dat **'hier in de wijk veel te weinig voor kinderen [is om] te spelen en mensen die zo hard rijden [en] parkeren buiten de parkeervakken zodat kinderen er met de fiets last van hebben'**.

Hard rijdende auto's vormen dus volgens twee respondenten een belemmering. Het is de vraag of andere (ouders van) kinderen met een beperking dit ook ervaren, gezien het geringe aantal respondenten.

De vier (ouders van) kinderen met een beperking oordelen alle vier negatief over de geschiktheid van de buurt om er buiten te spelen. Vooral over de mate van uitdaging en variatie zijn zij negatief.

Inclusief buitenspelen in Barneveld

In dit hoofdstuk beschrijven we acht van de inclusieve speelplekken. Deze hebben wij bezocht en vastgelegd. Hiermee beantwoorden we onderzoeksvragen 8 en 9.

De gemeente heeft in de afgelopen paar jaar 27 speelplekken aangepast en toegankelijk(er) gemaakt voor kinderen met een beperking. Waar deze plekken zich bevinden, is te zien in [figuur B4.1](#) (bijlage 4). De aangepaste speelplekken, in het beleid van de gemeente 'inclusieve speelplekken genoemd, zijn verspreid over enkele van de gemeentekernen.

In de notitie *Inclusief spelen* van april 2018 is afgesproken dat alle centrale speelplekken inclusieve speelmogelijkheden moeten hebben waar kinderen met en zonder beperking samen kunnen spelen. Zo staat er op elke locatie in deze paragraaf minstens een bankje op een rustige plek, zodat kinderen die (over)gevoelig zijn voor prikkels kunnen bijkomen. Verder heeft de gemeente op diverse locaties de ondergrond aangepast om de toegankelijkheid te verbeteren.

5.1 De speelplekken

Speelplek 1: Begoniastraat, Barneveld

De speelplek aan de Begoniastraat is in 2019 aangepast in samenspraak met de buurt. Op de speelplek staan een waterpomp op lage hoogte (en dus te bedienen door kinderen in een rolstoel) en een *ramp* voor rolstoelen (en bijvoorbeeld fietsen, steppen of rolschaatsen) (afbeelding 1). Dit parcours is te bereiken via een hellingbaan. Navigeren op de speelplek kan via een verhard pad. Dat is vanaf de straat met een mobiliteitshulpmiddel, zoals een rolstoel, te bereiken, want er is geen drempel of steile helling.

Verder zijn op de speelplek een klimrek en een ronddraaiend speeltoestel te vinden. Alleen dit laatste toestel is eventueel toegankelijk voor kinderen met een motorische beperking, vanwege de verharde ondergrond en de beperkte hoogte. Het klimrek heeft een zandondergrond, die voor kinderen in een rolstoel of met krukken lastiger begaanbaar is.

Oorspronkelijk bevatte de 'bak' met de *ramp* voor onder meer rolstoelgebruikers belijning, waardoor het mogelijk was een bepaald parcours af te leggen. Deze belijning is er niet meer. Toch wordt de bak wel gebruikt. Maar de gebruikers zijn in de meeste gevallen geen kinderen met een beperking, maar kinderen zonder beperking die hun eigen parcours afleggen op de fiets.

Ook zijn er andere elementen van de speelplek die niet meer gebruikt kunnen worden zoals aanvankelijk was bedoeld. Het afwateringssysteem van de waterpomp functioneert niet meer naar behoren: de goot ligt vol met zand, waardoor het water niet goed kan weglopen. Verder is de put, die zich in de bak bevindt, bedekt met zand en onkruid. Toch is de gemeente niet op de hoogte van eventuele wateroverlast op de speelplek.

De aanpassingen die zijn gedaan om de speelplek inclusiever te maken, kregen niet van alle omwonenden steun. Een deel van hen vond de aanpassingen niet nodig, omdat er volgens hen geen kinderen en jongeren met een beperking in de buurt woonden. De extra kosten voor de toegankelijkheidsmaatregelen vonden deze bewoners dan ook zonde van het geld.

Afbeelding 1: Gedeelte van speelplek aan de Begoniastraat in Barneveld

Bron: eigen materiaal, 8 november 2024.

Speelplek 2: Churchillstraat, Barneveld

De speelplek aan de Churchillstraat bevindt zich in een parkachtige omgeving (afbeelding 2). De speelplek is via een vlak pad goed te bereiken met een mobiliteitshulpmiddel. Een deel van het pad naast de speelplek loopt een stukje naar beneden en daarna weer omhoog, zodat het volgen van het pad voor kinderen in een rolstoel ook een speelse ervaring kan zijn.

Het pad loopt om en door de verschillende speelelementen op de speelplek, waardoor kinderen met een mobiliteitshulpmiddel of visuele beperking alle elementen van de speelplek kunnen bereiken. Ook is er met het gebruik van kunstgras voor gezorgd dat kinderen met een mobiliteitshulpmiddel zo veel mogelijk van het speelterrein kunnen bereiken en gebruiken. Het 'pannaveldje' is daarnaast niet geheel omheind, waardoor je er met bijvoorbeeld een rolstoel ook op kunt komen.

Naast de elementen op afbeelding 2 zijn op de speelplek een tweede klimtoestel (met een waterpomp) en een basketbalveld te vinden. Het was de bedoeling dat de baskets verstelbaar zouden zijn, zodat ze aanpasbaar zouden zijn op de behoefte van de gebruiker. Maar verstelbare baskets voor in de buitenruimte bleken nog niet te bestaan, dus de baskets hebben toch een vaste hoogte.

Afbeelding 2: Gedeelte van speelplek aan de Churchillstraat in Barneveld

Bron: eigen materiaal, 8 november 2024.

Speelplek 3: Jan Seppeplein, Barneveld

De speelplek aan het Jan Seppeplein is speciaal voor een buurtbewoner aangepast. De zoon van de bewoner die de aanvraag deed, heeft een verstandelijke beperking. Zij wilde graag een speeltoestel waar haar beide zoons, met en zonder beperking, samen op konden spelen. Hiertoe plaatste de gemeente een brede glijbaan waar de twee zoons naast elkaar van af kunnen glijden (afbeelding 3). De glijbaan heeft geen trap, maar een kleine helling als opgang.

Andere elementen op de speelplek zijn een wip en een klimrek. De speelplek is geheel verhard of voorzien van kunstgras, waardoor deze navigeerbaar is met een mobiliteitshulpmiddel.

Afbeelding 3: De brede glijbaan aan het Jan Seppeplein in Barneveld

Bron: eigen materiaal, 8 november 2024.

Speelplek 4: Meester Troelstralaan, Barneveld

Deze speelplek aan de Meester Troelstralaan is ontworpen met leerlingen van de naastgelegen middelbare school (afbeelding 4). De speelplek is dan ook gericht op jongeren van 12 jaar en ouder. Verder biedt de speelplek de mogelijkheid voor sporters die bijvoorbeeld een rondje hebben hardgelopen in het bos om vervolgens te bootcampen.

Aan toegankelijkheid is op verschillende manieren gewerkt:

- Er loopt een vlak pad door de speelplek, waardoor jeugd en volwassenen met een mobiliteitshulpmiddel of een visuele beperking zich over de speelplek kunnen bewegen.
- Er is gebruik gemaakt van kunstgras, omdat dit makkelijker begaanbaar is voor mensen in een rolstoel dan natuurgras of zand.
- Twee van de speeltoestellen zijn ook geschikt voor kinderen met een beperking: de nestschommel (niet zichtbaar op de afbeelding) en een draaiend toestel waar kinderen in kunnen zitten of liggen.
- Voor mensen in een rolstoel die willen sporten, is er een stang wat lager bevestigd in het calisthenicsrek.

Een drempel bij de entree van de speelplek maakt het wel potentieel lastig om met een rolstoel of ander mobiliteitshulpmiddel het pad door de speelplek op te rijden (afbeelding 5). Idealiter zou er geen hoogteverschil zijn tussen de straat en de speelplek.

Afbeelding 4: De speelplek aan de Meester Troelstralaan in Barneveld

Bron: eigen materiaal, 8 november 2024.

Afbeelding 5: Drempel tussen straatniveau en de speelplek aan de Meester Troelstralaan in Barneveld

Bron: eigen materiaal, 8 november 2024.

Speelplek 5: Wethouder te Hamlaan, Barneveld

De speelplek aan de Wethouder te Hamlaan is groot en heeft een divers aanbod aan speel- en sportmogelijkheden (afbeelding 6). De speelplek kent een brede glijbaan vergelijkbaar met die aan het Jan Seppeplein (zie ook afbeelding 3). Verder is er een nestschommel waar kinderen in kunnen zitten of liggen. Deze is geschikt voor kinderen met een motorische of andere lichamelijke beperking.

Twee andere elementen die geschikt zijn voor kinderen met een beperking, zijn de wip waar gebruikers op kunnen staan of zitten, en een schaak-/damtafel waar ook mensen met een rolstoel kunnen aanschuiven (afbeelding 7).

Door de speelplek loopt een pad, maar dit is onverhard en vrij smal. Hierdoor kan het lastig zijn er met een mobiliteitshulpmiddel overheen te komen. Wel is het pad, mits vrij van kuilen, geschikt voor gebruikers met een visuele beperking: het pad kan helpen navigeren.

Afbeelding 6: De speelplek aan de Wethouder te Hamlaan in Barneveld

Bron: eigen materiaal, 8 november 2024.

Afbeelding 7: De denksporttafel met ruimte voor personen in een rolstoel

Bron: eigen materiaal, 8 november 2024.

Speelplek 6: Bachlaan, Voorthuizen

Ook deze speelplek aan de Bachlaan is toegankelijk gemaakt voor verschillende gebruikers door een verhard pad door en rondom de speelplek aan te leggen (afbeelding 8). Verder is het onderste speelhuisje via een houten hellingbaan toegankelijk met een mobiliteitshulpmiddel. En is de schommel geschikter gemaakt voor een grotere groep kinderen door een rugleuning aan te brengen en de mogelijkheid te geven met twee personen tegelijk te schommelen (afbeelding 9).

Een nadeel is het zand dat als ondergrond wordt gebruikt bij het klimtoestel. Grote hoeveelheden zand zijn op het pad terechtgekomen (door wind en spelende kinderen), waardoor het verharde pad mogelijk minder goed begaanbaar is geworden voor mensen met een mobiliteitshulpmiddel of geleidestok. Mogelijk kunnen zij nu minder goed rijden op het pad, slippen ze of kunnen ze nog moeilijk onderscheid maken tussen het pad en de zandondergrond van het klimtoestel.

Afbeelding 8: De speelplek aan de Bachlaan in Voorthuizen

Bron: eigen materiaal, 8 november 2024.

Afbeelding 9: De schommel op de speelplek aan de Bachlaan in Voorthuizen

Bron: eigen materiaal, 8 november 2024.

Speelplek 7: Paltrokstraat, Kootwijkerbroek

Deze kleine speelplek in het dorp Kootwijkerbroek is toegankelijker gemaakt door een nestschommel te plaatsen (afbeelding 10). Om de speelplek heen zijn op een verhard pad pijlen en verkeersmarkeringen aangebracht, waardoor het verharde

pad ook onderdeel is geworden van de speelplek. Hier kunnen kinderen in bijvoorbeeld een rolstoel ook gebruik van maken.

Een nadeel is dat de poorten van de verschillende achtertuinten die op de speelplek uitkomen, aan het verharde pad liggen. De tuin- en schuurdeuren gaan waarschijnlijk naar binnen (de tuinkant) open, maar gezien de hoogte van de schuttingen is het wel een kwestie van uitkijken voor zowel bewoners als spelende kinderen.

Afbeelding 10: De speelplek aan de Paltrokstraat in Kootwijkerbroek

Bron: eigen materiaal, 8 november 2024.

Speelplek 8: Rondweg, Zwarteboek

De speelplek aan de Rondweg in het dorp Zwarteboek is ook omsloten door een bouwblok, maar is ruimer opgezet dan die in Kootwijkerbroek (afbeelding 11). De waterpomp en picknicktafel zijn geschikt voor gebruik door kinderen in een rolstoel, al staat de picknicktafel wat onhandig vlak naast een boom en in hoog gras, een stukje van het pad af.

De overige speeltoestellen zijn niet specifiek toegankelijk gemaakt voor kinderen met een beperking. Wel loopt het slingerende pad door de speelplek langs de kabelbaan, waardoor kinderen in een rolstoel mee kunnen racen met kinderen die van de kabelbaan gebruikmaken. Maar het pad is smal en hier en daar vrij hobbelig: op verschillende plekken bevat het pad kuilen, waardoor het in de praktijk lastig is om er met een rolstoel (of bijvoorbeeld een kinderwagen) overheen te gaan.

Afbeelding 11: De speelplek aan de Rondweg in Zwartebroek

Bron: eigen materiaal, 8 november 2024.

5.2 Tot slot

In het merendeel van de kernen is minstens één speelplek toegankelijk(er) gemaakt voor kinderen met een beperking. Het gaat hierbij vooral om het plaatsen van toestellen die geschikt zijn voor kinderen in een rolstoel of met een motorische beperking. Ook heeft de gemeente op een deel van de speelplekken paden aangebracht om de speelplekken zo voor kinderen (en volwassenen) met een mobiliteitshulpmiddel of een visuele beperking gemakkelijker navigeerbaar te maken.

In combinatie met de bankjes en natuurlijke elementen op de speelplekken, geschikt voor prikkelgevoelige kinderen, lijken de bezochte speelplekken voor de meeste kinderen met een beperking geschikt.

Wel is het op een deel van de acht bezochte speelplekken voor kinderen in een rolstoel of met een motorische beperking mogelijk lastig om van het ene naar het andere toestel te komen vanwege hobbels, kuilen en soms hoge drempels of stoepranden. Voor kinderen met een visuele beperking die niet gebruikmaken van een taststok kan dit ook lastig zijn.

Beleidsanalyse

In dit hoofdstuk beschrijven we het speelruimteplan 2016-2025. Daarnaast gaan we in op de jaarlijkse evaluaties die de gemeente heeft uitgevoerd, en specifiek op de participatie van bewoners daarbij. Hiermee beantwoorden we onderzoeksvragen 10 en 11.

6.1 Speelruimteplan 2016-2025

Achtergrond

Het speelruimteplan 2016-2025 van de gemeente Barneveld is opgesteld met als doel een duidelijke visie te geven op de inrichting en spreiding van speelruimte binnen de gemeente. Dit plan verving het vorige beleidsplan uit 2009 en was noodzakelijk vanwege veranderende demografische en ruimtelijke omstandigheden.

De gemeente wilde met dit plan meer houvast creëren voor de uitvoering en communicatie op plekniveau, en daarbij een balans vinden tussen de behoeften van kinderen, de beschikbare ruimte en de financiële mogelijkheden.

Jaarlijks voerde de gemeente een evaluatie uit om de voortgang van het beleid te monitoren. In deze evaluaties keek ze naar de uitgevoerde acties, de besteding van financiële middelen en de mate waarin de beleidsdoelen werden gerealiseerd.

Uitgangspunten

Het speelruimteplan 2016-2025 is gebaseerd op drie uitgangspunten:

1. het kwaliteitsuitgangspunt, gericht op het verbeteren van de speelruimte door meer gevarieerde, uitdagende en toegankelijke speelmogelijkheden te creëren;
2. het spreidingsuitgangspunt, gericht op een eerlijke en evenwichtige verdeling van speelruimte over de verschillende wijken en dorpen, rekening houdend met kinderdichtheid en geografische beperkingen;
3. het samenwerkingsuitgangspunt, waarbij bewoners, scholen, verenigingen en andere partners werden betrokken bij de realisatie en het beheer van speelruimte.

Deze uitgangspunten vormden de doelen van het beleid. De gemeente gebruikte deze als leidraad voor de inrichting van speelplekken, de herverdeling van bestaande voorzieningen en de inzet van financiële middelen.

Ambitie

Het is de ambitie om met dit beleid niet te kijken naar het plekniveau van een specifieke speelplaats, maar in samenhang te kijken naar de verschillende voorzieningen op speelwijkeniveau. In deze analyse maakt de gemeente onderscheid tussen formele speelplekken (waar voorzieningen staan) en informele speelplekken (speelruimte zonder voorzieningen).

Acties

In het speelruimteplan geeft de gemeente aan dat ze de volgende concrete acties wil uitvoeren:

- Het aantal formele speelplekken moet omlaag van 217 naar 159, waarbij de nadruk ligt op kwaliteit in plaats van kwantiteit.
- Bij ieder plan en iedere maatregel moet nagedacht worden over hoe deze ruimte aantrekkelijker kan worden gemaakt voor kinderen tot en met 18 jaar.
- Er worden centrale plekken gecreëerd voor sport en spel, steunplekken voor buurten met veel kinderen, en informele plekken zonder toestellen.
- Voor jongeren worden extra ontmoetingsplekken en sportvoorzieningen gerealiseerd, vooral in de wijk Burgt.
- Er wordt ingezet op natuurlijk spelen en het gebruik van speelpruiken (zoals boomstammen en waterpompen) om de speelruimte aantrekkelijker te maken.
- De beheerinspanningen en -budgetten (2.974.019 euro) moeten in evenwicht zijn met de beheerbehoefte.
- Aan het eind van de levensduur moeten er middelen zijn om het toestel te kunnen vervangen.
- Er moeten voldoende uren voor het beheer van de speelruimte beschikbaar zijn.
- Bij het vaststellen van de budgetten voor aanleg, onderhoud en vervanging van speelvoorzieningen moet gezocht worden naar de juiste verhouding tussen deze posten.

6.2 Uitvoering van het beleid

In deze paragraaf beschrijven we de uitvoering van het beleid tussen 2017 en 2023. Dit doen we aan de hand van de jaarlijkse evaluaties die de gemeente heeft uitgevoerd. Deze evaluaties zijn aan de gemeenteraad gericht en geven een beeld van de werkzaamheden van dat jaar.

2017

In 2017 heeft de gemeente de eerste fase van het speelruimteplan uitgevoerd, waarbij ze 33 bestaande speelplekken een nieuwe inrichting heeft gegeven (zoals staat beschreven in *Projectevaluatie jaarfase 2018*), hoewel de gemeente in 2017 spreekt van veertig speelplekken. Mogelijk zijn uiteindelijk zeven speelplekken in 2017 niet aangepakt, waardoor het totaal uitkwam op 33. 2017 stond in het teken van intensieve bewonersparticipatie, waarbij de gemeente bewoners uitnodigde om zelf ontwerpen voor speelplekken te maken.

De gemeente werkte samen met vier contractanten om de plannen te realiseren. De Speeltuinbende, een groep die speelruimte toetst op toegankelijkheid, werd ingeschakeld om inclusief spelen te bevorderen. Het jaar werd afgesloten met de realisatie van bijna veertig speelplekken, waarbij de gemeente bewoners betrok via nieuwsbrieven, sociale media en persoonlijke berichten (zoals staat beschreven in *Stand van zaken speelruimte, 2017*).

2018

In 2018 heeft de gemeente 17 speelplekken gerenoveerd (zoals staat beschreven in *Projectevaluatie jaarfase 2018*). Daarbij bouwde ze voort op de leerpunten uit 2017, zoals het verbeteren van de communicatie en het faseren van het project. De gemeente organiseerde een speelplekkentour om kinderen en jongeren actiever te betrekken bij het ontwerpproces.

Ook zijn 29 renovaties die gepland stonden voor 2017 maar niet konden worden uitgevoerd, alsnog in 2018 uitgevoerd. Het resultaat is dat er in totaal 47 speelplekken zijn gerenoveerd in een jaar tijd. De gemeente stimuleerde inclusief spelen verder, hoewel het betrekken van ouders van kinderen met een beperking een uitdaging bleef. Jongerenparticipatie stimuleerde ze ook, met name via samenwerking met scholen en jongerenwerkers.

2019

In 2019 heeft de gemeente dertig speelplekken gerenoveerd. Het jaar stond in het teken van bewonersparticipatie, waarbij ze bewoners via speelplekkentours en schetsavonden betrok bij het ontwerpproces. Ook zette ze het 'Right to Challenge' in, waarbij Plaatselijk Belang Zwartebroek/Terschuur zelf de renovatie van speelplekken uitvoerde. Dat resulteerde in meer speelwaarde tegen lagere kosten.

De gemeente bevorderde inclusief spelen verder, met name op centrale speelplekken in Voorthuizen. Het jaar werd afgesloten met positieve reacties van bewoners, hoewel het aantal deelnemers aan de inspraak lager was dan in voorgaande jaren.

2020

In 2020 heeft de gemeente vier speelplekken vernieuwd, waaronder een grote centrale speelplek met uitdagende toestellen, zoals een klim- en glijtoestel en een kabelbaan. Daarnaast maakte ze een herinrichtingsplan voor twaalf speelplekken.

Door de coronapandemie werd de communicatie met bewoners beperkt tot digitale middelen, zoals online enquêtes en e-mailberichten. De gemeente kon het budget voor jongerenplekken niet volledig besteden vanwege gebrek aan geschikte locaties. Het jaar werd afgesloten met een evaluatie, waarin de gemeente benadrukte dat speelruimte al in het stedenbouwkundig plan moet worden opgenomen.

2021

In 2021 heeft de gemeente vijftien speelplekken aangepakt. Ze werkte aan inclusieve speelmogelijkheden, zoals rolstoeltoegankelijke speeltoestellen en samenspeelplekken. Vanwege de coronapandemie organiseerde ze digitale schetsavonden. Dat bleek minder effectief dan fysieke bijeenkomsten.

Het budget voor jongerenplekken bleef grotendeels onbenut vanwege gebrek aan geschikte locaties. Het jaar werd afgesloten met een restantbudget van 180.000 euro, dat werd voorgesteld voor verdere investeringen in speelruimte.

2022

In 2022 heeft de gemeente het restantbudget van 180.000 euro besteed aan renovaties en nieuwe initiatieven. Ze voerde gesprekken met wijkplatforms en bewoners om de wensen voor speelruimte in kaart te brengen. Het jaar stond in het teken van het afronden van lopende projecten en het voorbereiden van nieuwe initiatieven voor 2023.

Daarnaast heeft de politieke partij CDA Barneveld in 2022 een enquête uitgezet. 51 mensen hebben deze ingevuld. Uit de enquête bleek dat mensen het speelaanbod als voldoende beoordeelden (een 3 op een schaal van 1 tot 5). De aanbevelingen waren:

- Zet meer in op de jongste jeugd (1-6 jaar).
- Kijk kritisch naar verkeersveiligheid rondom speelplaatsen.
- Zorg voor voldoende voorzieningen voor oudere kinderen.

2023

In 2023 heeft de gemeente verschillende speelplekken gerenoveerd. Hoeveel speelplekken dit zijn, staat niet in de evaluatie. Ze betrok bewoners actief bij de renovatie via speelplekkentours en enquêtes. Inclusief spelen heeft de gemeente verder bevorderd.

6.3 Resultaten van het beleid

Renovatie en vernieuwing van speelplekken

Tussen 2017 en 2023 heeft de gemeente Barneveld in totaal ongeveer 100 speelplekken gerenoveerd:

- in 2017 33 speelplekken in Zwartebroek, Norschoten en Rootselaar-West;
- in 2018 zeventien speelplekken in de Koot, Oldenbarneveld, Staatsliedenwijk en Rootselaar-Oost;
- in 2019 dertig speelplekken in Voorthuizen, Kootwijkerbroek en Terschuur;
- in 2020 vier speelplekken in Kootwijkerbroek;
- in 2021 vijftien speelplekken in de Vaarst, de Glind, Stroe en Garderen;
- in 2023 vijf speelplekken, waaronder de Klompenmakerslaan in Voorthuizen, de Haverakker en Vogelwikke in Barneveld, en de Steenkamp in Voorthuizen.

Inclusief spelen

Een belangrijk onderdeel van het speelruimteplan is het creëren van inclusieve speelmogelijkheden voor kinderen met een beperking (zie **hoofdstuk 5**). In de meeste jaarlijkse evaluaties besteedt de gemeente aandacht aan inclusief sporten. Zo is een enquête uitgezet om ouders van kinderen met een beperking te bevragen over de toegankelijkheid van speelplekken. Naar aanleiding hiervan heeft de gemeente een aantal specifieke ingrepen in bovenwijkse speelplekken gedaan, zoals het aanbrengen van een hellingbaan en een verdiepte bak. In de Vaarst heeft de gemeente drie centrale speelplekken vernieuwd met samenspeelmogelijkheden, zoals een brede taludglijbaan en een zand- en waterspeelplek. Ook heeft de gemeente meerdere inclusieve speelplekken gerealiseerd, zoals aan de Klompenmakerslaan in Voorthuizen en de Vogelwikke in Barneveld. Daar heeft de

gemeente de speelplekken rolstoeltoegankelijk gemaakt en speelmogelijkheden voor prikkelgevoelige kinderen toegevoegd.

Participatie en communicatie

Bewonersparticipatie heeft een centrale rol gespeeld in het speelruimteplan (zie ook **paragraaf 6.5**). De gemeente heeft speelplekkentours georganiseerd, enquêtes afgenomen en schetsavonden gehouden om bewoners, vooral kinderen en jongeren, te betrekken bij het ontwerpproces.

In 2023 heeft ze bewoners actief betrokken bij de renovatie van speelplekken. Zoals de Vogelwikke en Klompenmakerslaan, waar bewoners input hebben gegeven via enquêtes en moodboards. Omdat digitale schetsavonden minder effectief bleken dan fysieke bijeenkomsten, streeft de gemeente naar meer fysieke participatie in de toekomst.

Jongerenparticipatie en sportplekken

De gemeente heeft inspanningen geleverd om jongeren te betrekken bij het ontwerp van speelplekken, zoals in de Burgt en Veller. In 2023 heeft ze een kunstgrasveld aangelegd in Veller, en er zijn plannen voor een nieuwe inclusieve sportplek bij het Bronveld in Barneveld. Deze initiatieven zijn bedoeld om jongeren meer ruimte te bieden voor sport en ontmoeting.

6.4 Analyse

Beleid is goed uitgewerkt en begrippen zijn afgebakend

Het speelruimteplan 2015-2026 biedt een duidelijke en gedetailleerde beschrijving van de visie en de uitgangspunten voor het speelruimteplan in de gemeente Barneveld. De belangrijkste begrippen, zoals 'speelruimte', 'speelplekken' en 'speelkwaliteit', zijn helder gedefinieerd en goed afgebakend. Hierdoor ontstaat geen verwarring over de termen die de gemeente in het beleid gebruikt. En het maakt de uitvoering en opvolging van het beleid transparant.

Maar de uitgangspunten zijn niet meetbaar gemaakt, waardoor het onduidelijk is wanneer deze voldoende behaald zijn. In het speelruimteplan staan verschillende concrete acties, maar deze zijn niet gekoppeld aan de uitgangspunten en ook niet op een overzichtelijke wijze in het beleid weergegeven.

Relevante partijen zijn structureel betrokken

In het speelruimteplan komt duidelijk naar voren dat de gemeente participatie belangrijk vindt. Uit de jaarlijkse evaluaties blijkt dat ze bewoners, ouders, kinderen, maatschappelijke organisaties en lokale bedrijven regelmatig heeft betrokken bij het formuleren, uitvoeren en monitoren van het speelruimteplan. Dit deed ze via diverse consultaties, bijeenkomsten en participatieprocessen.

Doelstellingen zijn niet goed meetbaar

Hoewel het speelruimteplan duidelijke uitgangspunten presenteert voor de uitbreiding en verbetering van speelruimtes, ontbreekt het aan meetbare criteria over hoe de gemeente deze gaat realiseren.

De uitgangspunten lijken de belangrijkste doelen van het beleid, maar zijn geformuleerd in algemene termen, en niet uitgewerkt met specifieke, kwantificeerbare indicatoren of tijdslijnen om succes te kunnen meten. Dit maakt het moeilijk om te beoordelen of de doelen van het beleid zijn gehaald. Zo geeft de gemeente in het plan aan dat de spreiding van het aantal speelplekken niet overal even goed is, maar niet hoe ze dit gaat verbeteren, voor hoeveel plekken dit gevolgen heeft en welke plekken dit zijn. In de evaluaties gaat de gemeente hier ook niet op in, waardoor het onduidelijk is of ze de doelstellingen heeft gehaald.

Evaluaties sluiten niet aan bij de uitgangspunten van het speelruimteplan

De uitgevoerde evaluaties lijken niet altijd in lijn te zijn met de oorspronkelijke uitgangspunten van het speelruimteplan. In sommige gevallen voert de gemeente evaluaties uit op basis van andere criteria of richtlijnen, die niet direct verband houden met de doelstellingen van het beleid.

Dit kan leiden tot een vertekend beeld van de effectiviteit van het beleid, omdat de evaluaties niet gericht zijn op de kernpunten uit het speelruimteplan zelf. Het is daarom ook onduidelijk in hoeverre de drie uitgangspunten leidend zijn geweest bij de uitvoering van het beleid.

Voor toekomstig beleid kan het ontwikkelen van een evaluatieaanpak die specifiek kijkt naar de gestelde doelen van het plan, helpen om het beleid bij te sturen en te verbeteren op basis van real-time-feedback.

6.5 Participatie in ontwerp en aanpassingen van speelplekken

In deze paragraaf gaan we in op de ervaringen van inwoners van Barneveld die aan de participatietrajecten van de gemeente deelnamen, en de lessen die de gemeente daaruit heeft getrokken. We bespreken punten van aandacht (gemarkeerd met een -) en punten waarover bewoners en de gemeente tevreden waren (gemarkeerd met een +).

Achtergrond

In de periode 2017 tot en met 2023 is de gemeente in samenwerking met kinderen, jongeren en direct omwonenden aan de slag gegaan om speelplekken opnieuw in te richten. Het ging steeds om enkele kernen of wijken tegelijk per jaar. Het idee was dat de gemeente zo de communicatie en de uitvoering kon bundelen. De gemeente heeft steeds na afloop van elk uitvoeringsjaar haar aanpak geëvalueerd.

In de eerste jaarfase van de uitvoering van het beleid (2017) heeft de gemeente bewoners de gelegenheid gegeven zelf speelplekken te ontwerpen. Daarvoor heeft

ze alle inwoners van de kernen die dat jaar aan de beurt waren uitgenodigd. Op de eerste bijeenkomst heeft ze bewoners geïnformeerd over de visie en de aanpak voor hun wijk en konden bewoners kiezen tussen een intensief (alle bijeenkomsten) of een extensief participatietraject (alleen eerste en laatste bijeenkomst) (Gemeente Barneveld, 2017).

In de daaropvolgende jaren verliep het traject op vergelijkbare wijze, maar voerde de gemeente naar aanleiding van feedback van de deelnemers enkele wijzigingen door om het traject te verbeteren.

Deelname

● + Betrokken worden bij ontwerp en proces

In enquêtes die de gemeente de afgelopen jaren heeft afgenomen onder deelnemers aan de participatietrajecten, blijkt dat de deelnemers overwegend tevreden zijn. Ze waarderen het dat ze betrokken worden via nieuwsberichten en via bijeenkomsten, waar ze een actieve rol mogen vervullen. Ook zijn de deelnemers overwegend positief over de informatie die ze hebben ontvangen.

De gemeente heeft in de afgelopen jaren steeds geëvalueerd en geleerd, en zoveel mogelijk de geïdentificeerde verbeterpunten toegepast. Zo waren de deelnemers in 2018 al positiever dan in 2017, onder meer door enkele aanpassingen in het traject. Het bleek bijvoorbeeld effectiever en voor de deelnemers prettiger om concrete opties voor te leggen voor de te vernieuwen speelplekken dan om de deelnemers helemaal zelf een ontwerp te laten verzinnen (Gemeente Barneveld, 2018b).

● - Wisselende deelname door bewoners

Hoewel de gemeente een participatietraject had opgezet met verschillende fases en opties, bleek in de praktijk dat bewoners deelnamen wanneer ze wilden en konden (en dus niet altijd conform waar ze zich voor hadden aangemeld).

Het bouwteam en de intensief betrokken bewoners hadden hier soms moeite mee: het proces liep vertraging op doordat gemiste tussenstappen moesten worden herhaald en soms opnieuw ter discussie werden gesteld (Gemeente Barneveld, 2018b). Dit vroeg en vraagt om flexibiliteit vanuit de gemeente en het bouwteam.

● - (Ouders van) kinderen met een beperking betrekken

De gemeente geeft aan moeite te hebben met het betrekken en bereiken van (ouders van) kinderen met een beperking, ondanks pogingen daartoe (Gemeente Barneveld, 2019; Gemeente Barneveld, 2018b). Daarnaast blijkt uit de ingevulde enquêtes dat een groot deel van de deelnemers niet wist dat het de bedoeling was dat (ouders van) kinderen met een beperking deelnamen aan het participatietraject (Gemeente Barneveld, 2018a).

Uiteindelijk lijken er dan ook geen (ouders van) kinderen met een beperking deelgenomen te hebben aan de participatietrajecten. Of de inclusieve speelplekken goed aansluiten op de behoeften van kinderen met een beperking, was en is daardoor vooralsnog niet vast te stellen.

● + Kinderen en jongeren betrekken

Lang niet alle kinderen en jongeren in de gemeente dachten mee over de te vernieuwen speelplekken. Het betrekken van de jonge doelgroep bleek lastig. Maar wat goed werkte, was de speelplekkentour die de gemeente in 2018 voor het eerst deed. De gemeente ging langs bij verschillende speelplekken, zodat kinderen, jongeren en bewoners laagdrempelig konden delen hoe de vernieuwde speelplek eruit moest komen te zien.

De gemeente kreeg hier veel positieve reacties op. Een bezoek aan speelplekken in de middag bleek de meeste reacties van kinderen op te leveren. Daarom is de gemeente de speelplekkentour na 2018 in de middag gaan organiseren (Gemeente Barneveld, 2018b).

Proces

● - Vertraging door (onvoorziene) tegenvallers

○ Aanbesteding

In 2017 was er vertraging door vragen over de aanbesteding. Hier had de gemeente vooraf geen rekening mee gehouden. Het bouwteam werd pas halverwege de participatie geformeerd. Dat probleem deed zich na 2017 niet meer voor: de aanbesteding ging over alle jaarfasen, dus na 2017 hoefde de gemeente voor het buitenspeeltraject geen aanbestedingen meer uit te zetten en te beoordelen (Gemeente Barneveld, 2017).

○ Bezwaar

Een andere onvoorziene tegenvaller was dat bewoners bij sommige speelplekken nog bezwaar maakten tegen de plannen tijdens de aanlegfase. Hierdoor moest de gemeente de aanleg tijdelijk staken. Deze bewoners bleken onvoldoende geïnformeerd over de plannen.

Het uitstel van de aanleg of de aanpassing van plannen leidde vervolgens in een paar gevallen weer tot frustratie van inwoners die juist wel vanaf het begin betrokken waren bij de herinrichting.

Na 2017 heeft de gemeente daarom besloten de communicatiestrategie aan te passen en na elke fase het resultaat te communiceren (Gemeente Barneveld, 2018b). Dan weten alle betrokkenen welke beslissingen er genomen zijn. Daarnaast geeft de gemeente voortaan duidelijker aan wanneer en hoe bewoners kunnen participeren.

○ Coronapandemie

Een impactvolle tegenvaller bleek de coronapandemie. Vanwege de overheidsmaatregelen moesten participatietrajecten uitgesteld of geschrapt worden of online plaatsvinden. Dit laatste bleek lastig. De gemeente ervaarde dat deelnemers online minder actief deelnamen dan tijdens een fysieke bijeenkomst. Een deel van de deelnemers liet ook weten fysieke bijeenkomsten te verkiezen boven een online variant (Gemeente Barneveld, 2021).

● – Verwachtingsmanagement

Uit de feedback van bewoners in verschillende enquêtes blijkt dat de verwachtingen van bewoners niet altijd matchen met de uiteindelijke realiteit. Een aantal bewoners geeft aan zich niet gehoord te voelen en pas achteraf te horen te krijgen dat er voor bepaalde plannen geen budget is (Gemeente Barneveld, 2018a; Gemeente Barneveld, 2018b).

Een leerpunt voor de communicatie vanuit de gemeente is dan ook om duidelijk aan te geven wat er wel en niet mogelijk is. En op welke manier bewoners mogen participeren conform de participatieladder van Wilcox: gaat het om bewoners informeren (laagste trede van de ladder), consulteren, laten meebeslissen of onderdeel laten zijn van de uitvoering, of als gemeente een bewonersinitiatief ondersteunen (top van de ladder) (Wilcox, 1994, p. 46)?

● + Speelplekken én groen: een gecombineerde aanpak

In 2021 is de gemeente de renovatie van speelplekken en omliggend groen gaan combineren. Zo is er maar één ontwerp en één participatietraject nodig. Ook bewoners zagen voordelen: de hele locatie wordt in één keer aangepakt en opgeknapt.

Hoewel dit integrale werken nog met uitdagingen gepaard ging, heeft de gemeente sindsdien een integrale meerjarenprojectplanning. Dat maakt samenwerken tussen verschillende disciplines binnen het fysieke domein makkelijker (Gemeente Barneveld, 2021).

Draagvlak

● + Draagvlak en aandacht voor inclusieve speelplekken

Uit enquêtes die de gemeente heeft afgenomen onder deelnemers, blijkt dat de meeste deelnemers het belangrijk vinden dat er inclusieve speelplekken komen. Een klein aantal deelnemers stelt als voorwaarde dat de gemeente hier extra geld voor beschikbaar stelt, zodat de extra kosten voor zulke speelplekken niet ten koste gaan van het budget voor overige speelplekken. Volgens de gemeente zijn de aanvullende kosten beperkt.

Een klein deel van de bewoners ziet de noodzaak van inclusieve speelplekken niet. Volgens deze bewoners zou het om zo'n klein aantal kinderen met een beperking gaan dat inclusieve speelplekken overbodig zijn. Maar, aldus de gemeente: **'inclusief spelen [biedt] niet alleen extra speelmogelijkheden voor kinderen met een beperking, ook voor kinderen zonder beperking wordt de speelplek leuker'** (Gemeente Barneveld, 2019).

De gemeente is, zoals besproken in **hoofdstuk 5**, dan ook actief aan de slag gegaan met het toegankelijk maken van speelplekken.

● - Draagvlak voor jongerenplekken

Sport- en ontmoetingsplekken kunnen beter al tijdens het stedenbouwkundig ontwerp voor een nieuwe wijk of buurt worden ingetekend. Het is moeilijk om deze nog in een bestaande wijk te realiseren. Er is veel ruimte nodig en omwonenden willen vaak liever niet naast een sport- en ontmoetingsplek voor jongeren wonen. Hierdoor is het soms niet mogelijk gebleken, bijvoorbeeld in Kootwijkerbroek-West, om de voorgenomen jongerenplek(ken) te realiseren (Gemeente Barneveld, 2020).

Conclusie & aanbevelingen

In dit hoofdstuk zetten we onze bevindingen uiteen en geven we antwoord op de onderzoeksvragen. Vervolgens doen we een aantal aanbevelingen voor de gemeente Barneveld.

Het speelruimtebeleidsplan van de gemeente Barneveld is opgesteld in 2016 en loopt tot en met 2025. De gemeente heeft het Mulier Instituut gevraagd een brede evaluatie van het speelruimtebeleid uit te voeren. We stelden hiertoe elf onderzoeksvragen op en beantwoordden deze via:

- een spreidingsanalyse en analyse van buitenspeelgedrag;
- een vragenlijstonderzoek;
- een locatiebezoek aan een aantal inclusieve speelplekken;
- een beleidsanalyse.

7.1 Conclusie

In deze paragraaf beantwoorden we de elf onderzoeksvragen.

Hoeveel dagen per week spelen kinderen, jeugdigen en jongeren buiten in de gemeente Barneveld volgens de cijfers van de GGD?

Op basis van de GGD-cijfers is Barneveld van de slechtst scorende gemeente de best scorende gemeente geworden wanneer het gaat om het aandeel kinderen dat dagelijks buitenspeelt. Barneveld blijft iets achter ten opzichte van de regio wat betreft dagelijks buitenspelen en bewegen onder 13-16-jarigen.

Hoe zijn de speelplekken verdeeld over de buurten? En is de spreiding van het aantal speelplekken verbeterd ten opzichte van 2016?

De afgelopen jaren zijn er in de gemeente Barneveld nieuwe speelplekken aangelegd (20), speelplekken verwijderd (9) en speelplekken informeel geworden (41). Daarnaast zijn 81 speelplekken gerenoveerd. Netto zijn er dertig formele speelplekken verdwenen in de periode 2016-2024. In Zwartebroek nam het aantal speelplekken toe, in Barneveld, Garderen, De Glind en Voorthuizen nam het af. In Kootwijk, Kootwijkerbroek, Stroe en Terschuur bleef het aantal speelplekken gelijk.

Hoewel het aantal inwoners sinds 2016 toenam, is het aantal oudere kinderen (6-11 jaar) en jeugdigen (12-18 jaar) per speelplek voor gedaald. Het aantal jonge kinderen (0-5 jaar) per speelplek nam gemiddeld toe.

De meeste buurten beschikten in 2024 over voldoende speelplekken voor 6-11- en 12-18-jarigen om aan de norm van de gemeente te voldoen. Dit is in mindere mate het geval voor de speelplekken voor 0-5-jarigen. Met name in de kern Barneveld zijn er een aantal buurten waar het aantal kinderen uit deze leeftijdscategorie per speelplek hoger is dan de norm.

Een tweede onderdeel van de norm voor speelplekken in Barneveld is de afstand waarbinnen kinderen een geschikte speelplek moeten hebben. Nagenoeg alle 12-18-jarigen en de meeste 6-11-jarigen hebben een speelplek binnen de richtafstand. Het aandeel 0-5-jarigen met een geschikte speelplek binnen de richtafstand is afgenomen sinds 2016.

Hoe verhoudt de spreiding van de speelplekken zich tot die van referentiegemeenten?

We vergeleken het aantal kinderen per speelplek en de scores op de Kernindicator Beweegvriendelijke Omgeving (KBO) voor de gemeente Barneveld met die van de gemeenten Renkum en Rheden.

In Barneveld heeft een groot deel van de kinderen een speelplek in de buurt. Dit geldt ook voor minder dichtbevolkte buurten. In alle drie de gemeenten zijn in de buitengebieden weinig tot geen speelplekken aanwezig. De dichtbevolkte buurten van Barneveld scoren relatief hoog op het aantal kinderen per speelplek. In vijftien buurten is er één speelplek per 50 kinderen of minder. In Renkum is dat in tien buurten het geval en in Rheden in twee buurten.

De gemeente Barneveld scoorde in 2024 87 punten (uit 100) op de deelindicator sport- en speelplekken, vergeleken met 76 voor Renkum en 84 voor Rheden. Dit houdt in dat 87 procent van de inwoners van Barneveld een speelplek kan bereiken binnen 400 meter. Voor de gemeente Barneveld ligt dit percentage dus iets hoger dan voor de referentiegemeenten.

Hoe veel uur per dag en waar spelen kinderen, jeugdigen en jongeren buiten in de gemeente Barneveld?

Gemiddeld spelen kinderen, jeugdigen en jongeren in Barneveld twee uur per dag buiten. Jeugdigen (6-11 jaar) en jongens spelen gemiddeld de meeste uren per dag buiten. Dit is meer dan blijkt uit de cijfers van de GGD.

De meeste kinderen, jeugdigen en jongeren wonen in een huis met tuin en kunnen daar spelen (88%). De eigen tuin blijkt de populairste speelplek (76%). Verder spelen relatief veel kinderen, jeugdigen en jongeren op een speelplek met toestellen (36%), op een speelveld of grasveld (31%), op straat (31%) of op een openbaar schoolplein (14%). Bewoners missen een natuurspeeltuin (36%) of kinderboerderij (23%) in hun buurt.

Wat vinden bewoners van het aanbod en de kwaliteit van de speelplekken? En in hoeverre sluit het aanbod aan speelplekken aan bij de wensen van bewoners?

Ongeveer de helft van de bewoners oordeelt negatief over de geschiktheid van hun buurt om er buiten te spelen (51%). Dit heeft in de ogen van de inwoners vooral te maken met de mate van uitdaging die speelplekken hun kind bieden: 72 procent laat weten dat speelplekken in de buurt onvoldoende uitdagend zijn. Onder (ouders van) oudere kinderen is dit aandeel met 92 procent het hoogst.

Over de toegankelijkheid van speelplekken voor kinderen met een beperking zijn bewoners verdeeld: slechts vier ouders lieten weten een kind met een beperking te hebben. Zij hadden allemaal andere opvattingen over de toegankelijkheid van speelplekken.

Waar bevinden zich de speelplekken die toegankelijk zijn voor kinderen met een beperking? En wat kenmerkt inclusieve speelplekken in de gemeente Barneveld?

We bezochten in oktober 2024 acht speelplekken waar de gemeente aanpassingen heeft gedaan om ze toegankelijker te maken (zie kaart in bijlage 4). We hebben geregistreerd welke aanpassingen dit zijn geweest en foto's gemaakt voor in de rapportage. De toegankelijkheid en de manier waarop de speelplek toegankelijk(er) is gemaakt voor kinderen met een beperking, lopen uiteen.

Grofweg viel op dat in het merendeel van de kernen minstens één speelplek toegankelijk(er) is gemaakt voor kinderen met een beperking. Het gaat hierbij vooral om het plaatsen van toestellen die geschikt zijn voor kinderen in een rolstoel of met een motorische beperking. Ook heeft de gemeente op een deel van de speelplekken paden aangebracht om de speelplekken zo voor kinderen (en volwassenen) met een mobiliteitshulpmiddel of een visuele beperking gemakkelijker navigeerbaar te maken.

In combinatie met de bankjes en natuurlijke elementen op de speelplekken, geschikt voor prikkelgevoelige kinderen, lijken de bezochte speelplekken voor de meeste kinderen met een beperking geschikt.

Wel is het op een deel van de acht bezochte speelplekken voor kinderen in een rolstoel of met een motorische beperking mogelijk lastig om van het ene naar het andere toestel te komen vanwege hobbels, kuilen en soms hoge drempels of stoepranden.

Hoe zit het speelruimteplan van de gemeente Barneveld in elkaar, en hoe is er uitvoering aan gegeven?

Uit de beleidsanalyse volgden vier belangrijke conclusies:

- 1. Het beleid is goed uitgewerkt en begrippen zijn afgebakend.**
Het speelruimteplan 2015-2026 biedt een duidelijke en gedetailleerde beschrijving van de visie en de strategische doelen in de gemeente Barneveld. De systematische aanpak van het beleid draagt bij aan een consistent gebruik van de termen en zorgt ervoor dat het beleid op een uniforme manier wordt toegepast.
- 2. Relevante partijen zijn structureel betrokken.**
Dat de gemeente zich inspant om relevante belanghebbenden te betrekken, zorgt voor een breed draagvlak en de mogelijkheid om lokale behoeften en wensen in kaart te brengen. De structurele betrokkenheid van deze partijen draagt bij aan de kwaliteit en effectiviteit van het beleid.

3. **Evaluaties sluiten niet aan bij de uitgangspunten van het speelruimteplan.**

In sommige gevallen voert de gemeente evaluaties uit op basis van andere criteria of richtlijnen, die niet direct verband houden met de doelstellingen van het beleid. De evaluatie was in deze gevallen voornamelijk gericht op de uitvoering en geen reflectie op het beleid. Hoewel dit waardevol is, kan het leiden tot een vertekend beeld van de effectiviteit van het beleid, omdat de evaluaties niet gericht zijn op de kernpunten uit het speelruimteplan zelf. Het is daardoor niet geheel duidelijk in hoeverre de drie uitgangspunten leidend zijn geweest bij de uitvoering van het beleid.

4. **Doelstellingen zijn niet goed meetbaar.**

Hoewel het speelruimteplan duidelijke uitgangspunten bevat voor de uitbreiding en verbetering van speelruimtes, ontbreekt het aan meetbare criteria over hoe de gemeente uitgangspunten gaat realiseren. Daardoor is niet vast te stellen of de doelstellingen uit het beleid zijn behaald.

Hoe hebben deelnemers het participatietraject voor de verbetering van de speelplekken en de communicatie hierover ervaren?

Voor meer inzicht in de ervaringen van bewoners met het participatietraject in het kader van de vernieuwing van een groot aantal speelplekken in de gemeente, hebben we een aantal evaluaties bestudeerd. Overwegend blijken betrokken bewoners positief. Wel zijn er nog aandachtspunten, zoals het betrekken van jongeren en (ouders van) kinderen met een beperking, en verwachttingsmanagement richting bewoners over hun rol en impact.

7.2 Aanbevelingen

De gemeente Barneveld is al goed op weg met haar uitgebreide beleid, waarin ook expliciet aandacht is voor participatie, inclusie en integraal werken (een samenwerking tussen bijvoorbeeld de beleidsthema's groen/klimaatadaptatie en buitenspelen). Bovendien heeft de gemeente een uitgebreide dataset met actuele gegevens over alle speelplekken in de gemeente.

We zien dat de gemeente Barneveld zich, op basis van haar beleidsvisie en uitvoeringsplan, inspant om buitenspelen te faciliteren en te stimuleren. Toch zien we ook enkele aandachtspunten. Op basis van de bevindingen van dit onderzoek doen we daarom een aantal aanbevelingen.

Besteed extra aandacht aan jonge kinderen en kinderen met een beperking

In met name de kern Barneveld zijn er relatief veel kinderen van 0-5 jaar ten opzichte van het aantal speelplekken (zie [figuur 3.10](#)). De druk op speelplekken in Barneveld is daarmee onder deze groep hoog. Mogelijk zijn er meer speelplekken nodig die geschikt zijn voor deze leeftijdsgroep in de kern Barneveld. In de wijken waarin het aantal kinderen per speelplek hoger is dan de norm, zijn in de meeste gevallen geen informele speelplekken aanwezig die ingericht kunnen worden als formele speelplek. Alleen in De Wheem in Voorthuizen is dit wel mogelijk.

Verder is het advies om kinderen met een beperking en hun ouders beter te bereiken en zo te betrekken bij de inrichting van speelplekken. De huidige inclusieve speelplekken zijn veelal zonder (ouders van) kinderen met een beperking tot stand gekomen. Daardoor is niet duidelijk of de speelplekken goed aansluiten op de behoeften van deze kinderen.

Zorg voor meer uitdaging voor oudere kinderen

(Ouders van) met name kinderen vanaf 12 jaar geven aan speelplekken in de gemeente te weinig uitdagend te vinden. Dit weegt mee in hun oordeel over de geschiktheid van hun buurt om er buiten te spelen.

Inzetten op meer speelplekken (dit kunnen ook hang- of sportplekken zijn) die ook leuk zijn voor oudere kinderen, kan helpen om deze groep meer speelplezier te laten ervaren. Mogelijk worden (ouders van) deze kinderen dan positiever over de geschiktheid van de buurt om er buiten te spelen. Het hoeft hier niet te gaan om extra speelplekken: de gemeente zou ook enkele speelplekken kunnen aanpassen.

Maak doelstellingen in het beleid meetbaar

De voortgang is het best vast te stellen wanneer doelstellingen meetbaar zijn: pas dan kun je een concreet uitvoeringsplan maken, monitoren en achteraf evalueren om te onderzoeken of je de doelstellingen hebt gehaald.

Door de doelstellingen SMART te formuleren worden ze naast meetbaar ook specifiek en tijdgebonden, en moet de gemeente bij het vaststellen van de doelstellingen waarborgen dat deze ook acceptabel (gedragen) en realistisch zijn. Dat wil zeggen dat de gemeente beschikt over draagvlak en de benodigde middelen om de doelen te kunnen realiseren.

Evalueer op basis van de uitgangspunten en doelen van het beleid

Door evaluaties te baseren op het beleid wordt duidelijk welke rol de uitgangspunten hebben gespeeld bij de uitvoering ervan en welke voortgang er is geboekt op de doelen. Hierbij is het belangrijk om elk jaar op dezelfde manier te evalueren. Zo krijg je over een langere periode goed inzicht in de voortgang en kun je zo nodig bijsturen.

Bronnen

CBS (2024).

Bevolking op 1 januari en gemiddeld; geslacht, leeftijd en regio [laatst gewijzigd 16 oktober 2024].

Gemeente Barneveld (2017).

Stand van zaken speelruimte. Evaluatie uitvoering fase 1 (aug 2016 – sep 2017).

Gemeente Barneveld (2018a).

Evaluatie participatie speelruimte 2018.

Gemeente Barneveld (2018b).

Ruimte voor spelen! Projectevaluatie speelruimteplan jaarfase 2018.

Gemeente Barneveld (2019).

Evaluatie speelruimteplan 2019.

Gemeente Barneveld (2020).

Evaluatie speelruimteplan 2020.

Gemeente Barneveld (2021).

Evaluatie speelruimteplan 2021.

Huiberts, I., Pieroele, A., Wilderink, L., & Singh, A. S. (2025).

Buitenspelen in kaart: resultaten van een pilotstudie naar het gebruik van de BinK-vragenlijst. Mulier Instituut.

Lucassen, J. M. H., Singh, A. S., Heijnen, E., & Slot-Heijs, J. J. (2020).

Buitenspelen 2020: een verkenning van het beleid in Nederland en Europa. Mulier Instituut.

Oost-Mulder, E. G., & Frelief, M. M. (2016).

Ruimte voor spelen! Speelruimteplan 2016-2025 Gemeente Barneveld. OBB Ingenieursbureau.

Ten Tije, T., Slot-Heijs, J. J., & Singh, A. S. (2023).

Buitenspelen in Nederland: De ontwikkeling tussen 2015 en 2021. Mulier Instituut.

Wilcox, D. (1994).

Guide to Effective Participation. Delta Press.

Bijlage 1 – Buitenspeeldata GGD Gelderland-Midden per gemeente

Tabel B1.1

Cijfers buitenspelen GGD-regio Gelderland-Midden, naar gemeente

(in procenten)

Gemeente	Kindermonitor				Gezondheidsmonit or Jeugd	
	Dagelijks buitenspelen		Buurt kindvriendelijk		Dagelijks bewegen (min. 1 uur)	Dagelijks bewegen (min. 1 uur)
	(2-12 jaar)		(0-12 jaar)		(4-12 jaar)	(13-16 jaar)
	2013	2021	2013	2021	2021	2023
Arnhem	22%	25%	83%	85%	29%	18%
Barneveld	20%	38%	77%	84%	34%	15%
Doesburg	27%	28%	75%	83%	28%	14%
Duiven	23%	28%	88%	91%	27%	16%
Ede	23%	32%	77%	83%	33%	16%
Lingewaard	26%	29%	80%	87%	30%	18%
Nijkerk	21%	30%	79%	86%	30%	15%
Overbetuwe	23%	24%	84%	85%	30%	13%
Renkum	24%	35%	78%	82%	33%	17%
Rheden	25%	30%	78%	79%	27%	17%
Rozendaal	-	-	88%	-	-	-
Scherpenzeel	-	30%	79%	86%	29%	12%
Wageningen	21%	31%	83%	85%	32%	14%
Westervoort	23%	25%	78%	82%	31%	16%
Zevenaar	27%	30%	76%	83%	25%	18%

Bron: GGD Gelderland-Midden, Kindermonitor, 2013 en 2021; GGD Gelderland-Midden, Gezondheidsmonitor Jeugd 2023.

Bijlage 2 – Uitkomsten spreidingsanalyse naar buurt en wijk

Tabel B2.1

Aantal kinderen/jeugdigen per speelplek in de eigen buurt/kern, naar leeftijdscategorie

(in aantallen, ontbrekende cijfers indien er geen speelplek in de buurt is/was)

Buurt	0-5-jarigen		6-11-jarigen		12-18-jarigen	
	2016	2024	2016	2024	2016	2024
Barneveld (gem.)	25	26	36	32	137	74
Buitengebied	-	45	-	67	-	77
Centrum	23	52	15	-	-	-
De Briellared	-	-	-	-	-	-
De Burgt	25	24	44	28	168	89
De Koot	33	51	-	-	-	-
De Lors	61	68	38	56	97	217
De Vaarst	29	21	28	21	128	63
De Valk	-	41	69	38	-	-
Norschoten	16	23	30	21	156	40
Oldenbarneveld	21	20	29	20	69	39
Rootselaar-Oost	19	19	26	17	87	33
Rootselaar-West	17	15	35	23	123	62
Staatsliedenwijk	22	33	38	37	-	70
Veller	49	38	32	86	61	198
Vliegersveld	32	43	85	87	175	125
Vogelbuurt	-	32	48	39	104	93
De Glind (gem.)	6	7	9	8	50	80
Buitengebied De Glind	-	-	-	-	-	-
De Glind	4	5	7	7	42	61
Garderen (gem.)	30	25	32	29	81	55
Buitengebied Garderen	-	-	-	-	-	-
Garderen	19	19	26	21	69	42
Kootwijk (gem.)	7	11	5	4	-	-
Buitengebied Kootwijk	7	-	5	-	-	-
Kootwijk	-	11	-	4	-	-
Kootwijkerbroek (gem.)	39	40	62	31	138	47
Buitengebied Kootwijkerbroek	-	53	-	-	-	-
Kootwijkerbroek	25	25	50	18	106	33
Kootwijkerbroek-west	-	-	-	-	-	-

Stroe (gem.)	29	19	33	38	-	85
Buitengebied Stroe	-	-	-	-	-	-
Stroe	18	10	22	26	-	64
Terschuur (gem.)	13	13	17	10	67	63
Blankenhoef	16	13	26	10	-	21
Buitengebied Terschuur	-	-	-	-	-	-
Terschuur	11	13	12	9	31	-
Zwartebroek (gem.)	15	35	14	46	84	45
Buitengebied Zwartebroek	-	-	-	-	-	-
Zwartebroek	15	26	14	34	79	32
Voorthuizen (gem.)	17	20	33	25	161	65
Blankensgoed	38	12	29	20	40	23
Buitengebied Voorthuizen	-	44	-	41	-	-
Centrum Voorthuizen	-	-	-	-	-	-
Componistenwijk	11	17	15	14	34	31
De Kromme Akker	13	9	12	17	-	37
De Maat	10	16	38	17	215	56
De Steenkamp	13	4	14	11	-	-
De Wheem	17	30	28	43	-	111
Haarkamp	29	-	-	-	68	35
Prinsessenwijk	9	18	-	-	-	-
Roeleneng	23	13	-	8	-	-
Zeeheldenwijk	25	32	-	30	-	85

Bron: Gemeente Barneveld, speelplekken en inwoneraantallen, 2024. CBS, buurtindeling, 2024. Bewerking: Mulier Instituut.

Tabel B2.2

Aandeel kinderen met een geschikte speelplek binnen de richtafstand, naar leeftijdscategorie

(in procenten, ontbrekende cijfers als er geen kinderen van de leeftijdscategorie in de buurt wonen/woonden)

	0-5-jarigen		6-11-jarigen		12-18-jarigen	
	2016	2024	2016	2024	2016	2024
Barneveld (gem.)	78	72	91	90	100	100
Buitengebied	0	1	0	7	100	100
Centrum	13	31	10	95	100	100
De Briellared	0	0	100	100	100	100
De Burgt	97	61	100	75	100	100
De Koot	42	45	18	17	100	100
De Lors	46	34	94	100	100	100
De Vaarst	76	89	99	100	100	100
De Valk	0	37	25	40	100	100
Norschoten	91	93	100	100	100	100
Oldenbarneveld	72	67	100	100	100	100

Tabel B2.2

Rootselaar-Oost	99	94	100	100	100	100
Rootselaar-West	94	95	92	100	100	100
Staatsliedenwijk	45	31	100	100	100	100
Veller	73	95	97	99	100	100
Vliegersveld	49	30	100	100	100	100
Vogelbuurt	30	36	56	100	100	100
De Glind (gem.)	50	52	100	100	100	100
Buitengebied De Glind	75	80	100	100	100	100
De Glind	38	44	100	100	100	100
Garderen (gem.)	52	48	62	63	100	98
Buitengebied Garderen	61	52	40	45	100	92
Garderen	47	46	68	71	100	100
Kootwijk (gem.)	29	73	100	100	0	0
Buitengebied Kootwijk	29	-	100	-	0	0
Kootwijk	-	73	-	100	-	0
Kootwijkerbroek (gem.)	69	76	76	87	100	100
Buitengebied Kootwijkerbroek	42	77	73	58	100	100
Kootwijkerbroek	70	80	89	94	100	100
Kootwijkerbroek-west	76	67	0	89	100	100
Stroe (gem.)	71	70	75	80	100	100
Buitengebied Stroe	77	62	81	74	100	100
Stroe	67	78	73	83	100	100
Terschuur (gem.)	75	65	96	96	100	100
Blankenhoef	100	69	100	100	100	100
Buitengebied Terschuur	-	-	67	0	100	100
Terschuur	38	64	96	100	100	100
Zwartebroek (gem.)	74	54	77	91	100	100
Buitengebied Zwartebroek	0	25	0	83	100	100
Zwartebroek	76	64	80	94	100	100
Voorthuizen (gem.)	79	58	78	81	100	100
Blankensgoed	85	100	100	100	100	100
Buitengebied Voorthuizen	75	26	76	35	100	100
Centrum Voorthuizen	17	7	52	47	100	100
Componistenwijk	100	98	100	100	100	100
De Kromme Akker	100	91	100	100	100	100
De Maat	100	98	100	100	100	100
De Steenkamp	100	100	100	100	100	100
De Wheem	69	58	75	95	100	100
Haarkamp	55	15	43	79	100	100
Prinsessenwijk	47	28	5	100	100	100

Tabel B2.2

Roeleneng	35	46	100	100	100	100
Zeeheldenwijk	60	38	19	93	100	100

Bron: Gemeente Barneveld, speelplekken en inwoneraantallen, 2024. CBS, buurtindeling, 2024. Bewerking: Mulier Instituut.

Bijlage 3 – Kenmerken kinderen en jongeren

Tabel B3.1

Kenmerken kinderen en jongeren uit Barneveld voor/door wie de vragenlijst is ingevuld, 2024-2025

(in procenten en absolute aantallen, n=190)

Kenmerk		%	n
Leeftijdscategorie	0 t/m 5 jaar oud	47	87
	6 t/m 11 jaar oud	46	85
	12 t/m 18 jaar oud	7	13
Geslacht	Een jongen	55	104
	Een meisje	44	83
	Anders/zeg ik liever niet	2	3
School of niet	Ja	66	125
	Mijn kind gaat (nog) niet naar school	33	63
	Zeg ik liever niet	1	2
Beperking	Ja	2	4
	Nee	97	185
	Zeg ik liever niet	1	1
Is de beperking belemmerend bij het buitenspelen?	Ja	25	1
	Soms wel, soms niet	50	2
	Nee	25	1
Stedelijkheidsgraad	Matig stedelijk	74	136
	Weinig stedelijk	23	42
	Niet stedelijk	4	7
Wijk	Barneveld	55	105
	Barneveld/Terschuur	22	42
	Garderen	1	2
	Kootwijkerbroek	1	2
	Stroe/Voorthuizen	1	1
	Voorthuizen/Garderen	16	30
	Zwartebroek	1	2
	Onbekend	3	6

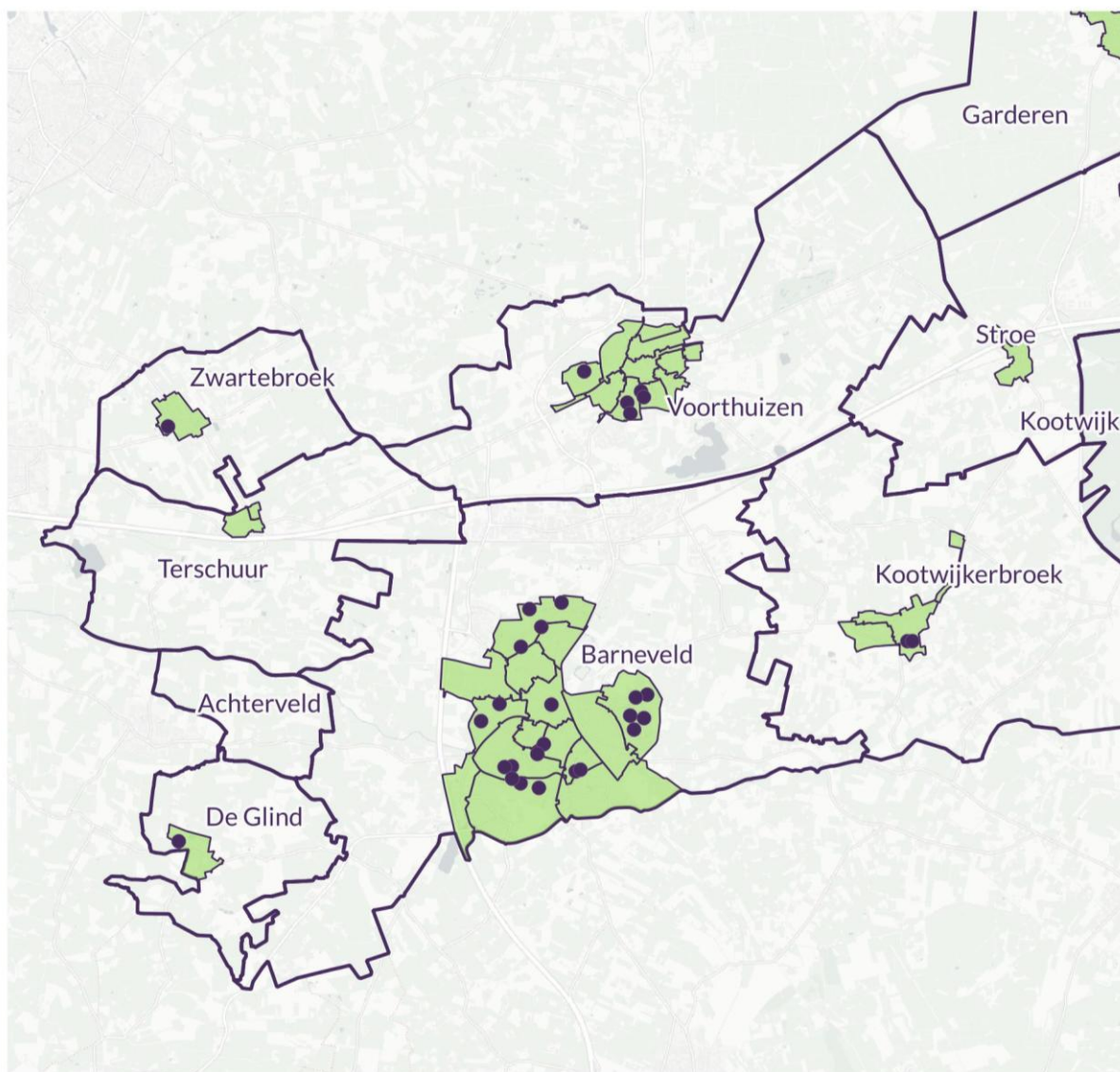
Bron: Gemeente Barneveld/Mulier Instituut, Vragenlijst buitenspelen in Barneveld, 2024-2025.
Bewerking: Mulier Instituut.

Bijlage 4 – Kaart met inclusieve speelplekken

Figuur B4.1

Speelplekken die de gemeente Barneveld in de afgelopen jaren toegankelijk(er) heeft gemaakt voor kinderen met een beperking

De speelplekken liggen in vijf van de tien kernen.

- Inclusieve speelplek
- Woonkern (met buurtgrenzen)
- Wijk

0 2 4 km

Bron: Gemeente Barneveld, dataset inclusieve speelplekken, 2024; Kadaster & CBS, Wijk- en buurtkaart 2023. Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

Robin Rauws
r.rauws@mulierinstituut.nl

Niels Meulenbroeks
n.meulenbroeks@mulierinstituut.nl

Waldemar Wessels
w.wessels@mulierinstituut.nl

Mark Noordzij
m.noordzij@mulierinstituut.nl